

DECYZJA KOMISJI (UE) 2015/1825**z dnia 31 lipca 2014 r.****w sprawie niezgłoszonej pomocy państwa SA.34791 (2013/C) (ex 2012/NN) – Belgia – Pomoc na ratowanie Val Saint-Lambert SA***(notyfikowana jako dokument nr C(2014) 5402)***(Jedynie tekst w języku francuskim jest autentyczny)****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 108 ust. 2 akapit pierwszy,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

po zaproszeniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag zgodnie z wymienionymi artykułami ⁽¹⁾,

a także mając na uwadze, co następuje,

1. PROCEDURA

- (1) W dniu 11 maja 2012 r. Belgia wstępnie notyfikowała Komisji pomoc na ratowanie Val Saint-Lambert SA (dalej „VSL”) w formie pożyczki uprzywilejowanej w wysokości 1 000 000 EUR. Ponieważ część pomocy na ratowanie, tj. kwota 400 000 EUR, została już udzielona dnia 3 kwietnia 2012 r., Komisja zarejestrowała tę sprawę w rejestrze pomocy niezgłoszonych. Pomoc ta pozostała niezgłoszona i nie stanowiła przedmiotu zgłoszenia w późniejszym czasie.
- (2) W dniu 3 października 2012 r. władze belgijskie zgłosiły pomoc na restrukturyzację na rzecz VSL. Pomoc ta polega na przedłużeniu pożyczki na kwotę 1 000 000 EUR na 10 lat.
- (3) Pismem z dnia 1 lutego 2013 r. Komisja powiadomiła Belgię, że podjęła decyzję o wszczęciu procedury przewidzianej w art. 108 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) w odniesieniu do tych dwóch pomocy i do innych środków przyznanych na rzecz VSL.
- (4) Decyzja Komisji o wszczęciu postępowania została opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* ⁽²⁾ (dalej „decyzja o wszczęciu postępowania”). Komisja wezwała zainteresowane strony do przedstawienia uwag dotyczących przedmiotowej pomocy i środków.
- (5) Komisja nie otrzymała uwag w tym zakresie od stron trzecich.
- (6) Belgia przedstawiła swoje uwagi dotyczące decyzji o wszczęciu postępowania w dniu 21 marca 2013 r.
- (7) Pismem z dnia 14 listopada 2013 r. władze belgijskie poinformowały Komisję, że chciałyby wycofać zgłoszenie dotyczące pomocy na restrukturyzację. W związku z powyższym środek ten nie jest analizowany w ramach niniejszej decyzji.
- (8) Pismem z dnia 17 października 2013 r. i z dnia 14 listopada 2013 r. oraz pismem przesłanym pocztą elektroniczną dnia 10 grudnia 2013 r. Komisja zażądała od władz belgijskich dodatkowych informacji. Władze belgijskie odpowiedziały pismem z dnia 12 grudnia 2013 r. i pismem przesłanym pocztą elektroniczną dnia 11 grudnia 2013 r. Poprosiły o przedłużenie terminu na przekazanie dodatkowych informacji określonego w piśmie z dnia 14 listopada 2013 r. Pismem z dnia 19 grudnia 2013 r. wyrażono zgodę na przedłużenie tego terminu.

⁽¹⁾ Pomoc państwa nr SA.34791 20../C (ex 2012/NN) – Belgia – Pomoc na ratowanie Val Saint-Lambert – i Pomoc państwa nr SA.35528 20../C (ex 2012/N) – Belgia – Pomoc na restrukturyzację Val Saint-Lambert – Zaproszenie do zgłaszania uwag zgodnie z art. 108 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. C 213 z 26.7.2013, s. 38).

⁽²⁾ Zob. przypis 1.

Odpowiedź władz belgijskich wpłynęła ostatecznie w dniu 6 stycznia 2014 r. Dnia 7 lutego 2014 r. Komisja wystosowała kolejną prośbę o udzielenie informacji. Władze belgijskie i obrońca spółki Société Wallonne de Gestion et de Participations (dalej „SOGEPA”) odpowiedzieli odpowiednio dnia 25 i 27 lutego 2014 r. Kolejne wezwanie do udzielenia informacji zostało wystosowane do władz belgijskich dnia 11 kwietnia 2014 r. Pismem z dnia 30 kwietnia 2014 r. Komisja przedłużyła termin przyznany władzom belgijskim do dnia 23 maja 2014 r. Odpowiedź wpłynęła do Komisji we wskazanym dniu.

- (9) Pismem z dnia 18 czerwca 2014 r. władze belgijskie wyraziły zgodę, aby Komisja przyjęła i ogłosiła niniejszą decyzję wyłącznie w języku francuskim.

2 OPIS ŚRODKÓW I POMOCY

2.1. Beneficjent

- (10) Spółka VSL wytwarza wysokiej jakości lub luksusowe przedmioty z kryształu. Ma siedzibę w Seraing w Walonii, zatrudnia 52 osoby, a jej roczne obroty wynoszą około 2 000 000 EUR. Wyroby spółki cieszą się dobrą renomą, ale jej historia jest naznaczona kilkoma upadłościami. W szczególności w 2002 r. upadła spółka SA Cristallerie du Val Saint-Lambert, a jej działalność przejęła spółka SA La cristallerie du Val Saint-Lambert (dalej „CVSL”) utworzona dnia 19 grudnia 2002 r. Następnie sąd gospodarczy w Liège ogłosił upadłość CVSL orzeczeniem z dnia 11 sierpnia 2008 r. Działalność przejęło dwóch prywatnych udziałowców: Châteaux Finances Corporation (dalej „CFC”), spółka holdingowa posiadająca kilka spółek działających w sektorze nieruchomości lub w sektorze winiarskim i gastronomicznym, oraz Société de Promotion d’Espaces Commerciaux et Industriels (dalej „SPECI”), przedsiębiorstwo zajmujące się zarządzaniem i rozwijaniem majątków nieruchomości.
- (11) Początkowo CFC i SPECI posiadały odpowiednio 70 % i 30 % VSL. W marcu 2011 r. CFC i Region Waloński dokonały podwyższenia kapitału, w którym SPECI nie brała udziału. Obecnie 76 % udziałów VSL posiada CFC, 17 % Region Waloński i 7 % SPECI.
- (12) Od dnia 14 października 2013 r. VSL po raz kolejny jest objęta postępowaniem upadłościowym.
- (13) VSL posiada wyłączne prawo posługiwania się znakami towarowymi, projektami i szkicami VSL. Licencję tę uzyskało w styczniu 2009 r. od Regionu Walońskiego, aktualnego właściciela znaków towarowych. Wcześniej, do października 2005 r., znaki towarowe posiadała Compagnie financière du Val (dalej „CFV”), która przejęła Société de Gestion des marques du Val Saint-Lambert, należące w 100 % do SOGEPa (która z kolei w 100 % należała do Regionu Walońskiego).
- (14) Na mocy porozumienia o cesji z dnia 5 października 2005 r. CFV odstąpiła te znaki towarowe spółce SA Interagora, która jest spółką dominującą względem CVSL, za kwotę [500 000-800 000] (*) EUR. Dnia 11 sierpnia 2008 r. spółka SA Interagora, przekształcona później w SA Val Saint-Lambert International (dalej „VSLI”), ogłosiła upadłość przy saldzie należności dla CFV wynoszącym 280 000 EUR. Region Waloński skorzystał ze swojego prawa pierwokupu i w 2008 r. został właścicielem znaków towarowych za kwotę [700 000–1 000 000] EUR.

2.2. Opis środków i pomocy

2.2.1. Środek 1: pomoc na ratowanie w wysokości 1 000 000 EUR z dnia 3 kwietnia 2012 r.

- (15) Pomoc na ratowanie na rzecz VSL to uprzywilejowana pożyczka w wysokości 1 000 000 EUR, przyznana dnia 3 kwietnia 2012 r. przez Region Waloński, reprezentowany przez SOGEPa (spółka SOGEPa działa w imieniu regionu w przypadku wszystkich środków, w których udział ma SOGEPa), na okres 6 miesięcy i oprocentowana na poziomie 3,07 % (stopa bazowa 2,07 + 100 punktów). Oprocentowanie następnie podniesiono o marżę 100 punktów bazowych z tytułu zwrotu kosztów dla SOGEPa, a zatem wynosiło 4,07 %. Część z pożyczki na kwotę 1 000 000 EUR, wynosząca 400 000 EUR, została wypłacona w dniu zawarcia umowy kredytowej, tj. dnia 3 kwietnia 2012 r., bez uprzedniego zgłoszenia tego faktu Komisji zgodnie z art. 108 ust. 3 TFUE. Pozostała część pożyczki, tj. 600 000 EUR, została wypłacona w późniejszym terminie, o którym Komisja nie została poinformowana. Komisja uważa jednak, że cała kwota pożyczki, tj. 1 000 000 EUR, została wypłacona, ponieważ taka kwota została podana w zgłoszeniu roszczenia złożonym do sądu gospodarczego w Liège w ramach upadłości VSL ogłoszonej przez ten sąd dnia 14 października 2013 r.

(*) Informacje poufne.

2.2.2. Środek 2: pomoc na restrukturyzację

- (16) W dniu 3 października 2012 r. władze belgijskie zgłosiły pomoc na restrukturyzację. Pomoc ta polegała na przedłużeniu pożyczki na kwotę 1 000 000 EUR (tj. środka 1) na 10 lat. Jednak pismem z dnia 14 listopada 2013 r. władze belgijskie poinformowały Komisję, że wycofują zgłoszenie dotyczące pomocy na restrukturyzację. Pismem z dnia 12 grudnia 2013 r. władze belgijskie potwierdziły, że pomoc ta nie została wdrożona. W związku z powyższym pomoc ta nie jest analizowana w niniejszej decyzji.

2.2.3. Środki 3–8

- (17) Przed przyznaniem wcześniej wspomnianej pomocy na ratowanie (środek 1) Region Waloński, reprezentowany przez SOGEPa i inne podmioty publiczne należące do Regionu i działające w jego imieniu jak CFV, interweniował sześć razy na rzecz VSL w latach 2008–2011 w następujący sposób: gwarancja w wysokości 150 000 EUR (środek 3), przeniesienie praw do znaków towarowych Val Saint-Lambert i prawa posługiwania się nimi (środek 4), pożyczka na kwotę 1 500 000 EUR (środek 5), podwyższenie kapitału o 1 500 000 EUR (środek 6), różne środki pomocy w niewielkiej wysokości (środek 7) i sfinansowanie prac rekultywacyjnych w ramach projektu Cristal Park (środek 8).

Środek 3: Gwarancja w wysokości 150 000 EUR udzielona we wrześniu 2008 r.

- (18) Dnia 11 sierpnia 2008 r. sąd gospodarczy w Liège ogłosił upadłość spółki CVSL, która użytkowała fabrykę kryształów przed spółką VSL. Aby mimo upadłości zagwarantować ciągłość działalności w celu znalezienia nabywcy fabryki, Region Waloński, decyzją z dnia 28 sierpnia 2008 r., zobowiązał SOGEPa do udzielenia syndykowi masy upadłościowej CVSL gwarancji w wysokości 150 000 EUR dla pożyczki od banku ING w wysokości 300 000 EUR. Dnia 24 września 2008 r. gwarancja ta została udzielona syndykowi masy upadłościowej CVSL bez wynagrodzenia.

Środek 4: Przeniesienie praw do znaków towarowych Val Saint-Lambert i prawa posługiwania się nimi – styczeń 2009 r.

- (19) Jak podano, do października 2005 r. spółka CFV była właścicielem znaków towarowych VSL.
- (20) Na mocy porozumienia o cesji z dnia 5 października 2005 r. CFV odstąpiła te znaki towarowe spółce SA Interagora za kwotę [500 000–800 000] EUR. Spłata kwoty 700 000 EUR miała nastąpić w jednej transzy o wysokości [100 000–500 000] EUR i dziesięciu rocznych ratach o wysokości [10 000–50 000] EUR. Na mocy art. 7 ww. porozumienia Region Waloński posiadał prawo pierwokupu w przypadku, gdyby przed dniem 5 października 2010 r. spółka SA Interagora lub jej następcy prawni chcieli sprzedać prawo do znaków towarowych, projektów i wzorów stanowiących przedmiot cesji.
- (21) Dnia 11 sierpnia 2008 r. spółka SA Interagora, przekształcona w VSLI, ogłosiła upadłość przy saldzie należności dla CFV wynoszącym 280 000 EUR.
- (22) Dnia 1 października 2008 r. syndyk masy upadłościowej CVSL podpisał z CFC i SPECI (nabywcami działalności CVSL) protokół ustaleń, który obejmował również przejęcie znaków towarowych Val Saint-Lambert należących do VSLI za kwotę [700 000–1 000 000] EUR. Region Waloński skorzystał wówczas ze swojego prawa pierwokupu (art. 7 porozumienia z dnia 5 października 2005 r.) za tę samą cenę i powiadomił o tym fakcie syndyka masy upadłościowej dnia 7 listopada 2008 r. Następnie Region Waloński postawił następujące warunki w porozumieniu z dnia 29 stycznia 2009 r. zawartym między CFV a VSL:

— region udziela VSL wyłącznej, nieograniczonej i międzynarodowej koncesji na korzystanie z praw własności intelektualnej związanych ze znakami towarowymi, logotypami i typografią „Val Saint-Lambert”, których Region pozostaje właścicielem. Koncesja ta jest przyznana za wynagrodzeniem wynoszącym 1,5 % wyniku finansowego przed odsetkami, opodatkowaniem, deprecjacją i amortyzacją (EBITDA) w pierwszych pięciu latach podatkowych i 5 % EBITDA, począwszy od szóstego roku podatkowego. Przyznana koncesja wygasa w przypadku upadłości, likwidacji lub zawarcia porozumienia z wierzycielami przez VSL lub w przypadku rozwiązania porozumienia z winy VSL,

— region wystawia dla VSL opcję kupna praw własności intelektualnej. VSL może zrealizować tę opcję począwszy od czwartego roku po podpisaniu porozumienia i nie później niż w ostatnim dniu piątego roku za cenę [700 000–1 000 000] EUR (cena zaoferowana przez nabywców w ramach protokołu ustaleń zawartego dnia 1 października). VSL może również zrealizować tę opcję za tę samą cenę 800 000 EUR zindeksowaną zgodnie z belgijskim wskaźnikiem cen konsumpcyjnych między szóstym a dziesiątym rokiem. Począwszy od jedenastego roku, Region Waloński może wymagać od VSL odkupienia praw własności intelektualnej za tę samą zindeksowaną cenę [700 000–1 000 000] EUR,

— w przypadku zrealizowania opcji kupna spółka VSL będzie musiała zapłacić wszystkie pozostałe należności dla CFV (o których mowa w motywie 21).

- (23) W swoich uwagach władze belgijskie poinformowały Komisję, że po przeprowadzeniu sądowego postępowania reorganizacyjnego⁽³⁾ wszczętego dnia 28 lutego 2012 r. kwota pozostała do zapłaty wynosiła już nie 280 000 EUR, ale 61 250 EUR w związku z decyzją o obniżeniu o 43 750 EUR podjętą w ramach sądowego postępowania reorganizacyjnego i w związku ze zwrotem kwoty 105 000 EUR jeszcze przed rozpoczęciem tego postępowania.

Środek 5: Pożyczka w wysokości 1 500 000 EUR w sierpniu 2009 r.

- (24) Dnia 31 sierpnia 2009 r. Region Waloński reprezentowany przez SOGEPa udzielił spółce VSL pożyczki w wysokości 1 500 000 EUR oprocentowanej na poziomie 4,7 % na okres 7 lat, aby umożliwić przedsiębiorstwu zakup nowych pieców. Pożyczka ta była zabezpieczona hipoteką z pierwszeństwem zaspokojenia z nieruchomości VSL, które rzekomo, zdaniem władz belgijskich, miały wartość wyższą niż kwota pożyczki.

Środek 6: Podwyższenie kapitału o 1 500 000 EUR w marcu 2011 r.

- (25) Dnia 17 marca 2011 r. Region Waloński podjął decyzję o zasileniu VSL wkładem kapitałowym w wysokości 1 500 000 EUR w celu umożliwienia zakupu nowego pieca. W okresie od dnia 25 maja 2009 r. do dnia 29 marca 2011 r. CFC (udziałowiec większościowy VSL) wniósł do tej spółki wkłady kapitałowe o łącznej wartości 5 200 000 EUR.

Środek 7: Wcześniej przyznane środki pomocy w niewielkiej wysokości

- (26) W okresie od lutego 2010 r. do listopada 2012 r. VSL otrzymało 197 503 EUR w ramach różnych środków pomocy w niewielkiej wysokości. Dnia 25 marca 2011 r. SOGEPa wpłaciła pomoc w wysokości 97 785 EUR przeznaczoną na tymczasowego menadżera. Dnia 25 września 2012 r. SOGEPa zażądała jednak zwrotu tej pomocy z odsetkami, kiedy stwierdziła, że przekroczony został limit pomocy wynoszący 200 000 EUR określony w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1998/2006⁽⁴⁾.

Środek 8: Rekultywacja nieruchomości VSL w ramach projektu Cristal Park i nieodpłatne udostępnienie niektórych nieruchomości przez SPAQuE spółce VSL.

- (27) Projekt Cristal Park przewidywał rekultywację nieruchomości należących do VSL ze środków publicznych.
- (28) Pismem z dnia 20 sierpnia 2012 r. spółka SPAQuE (przedsiębiorstwo publiczne ds. pomocy w zachowaniu jakości środowiska) przesłała VSL ofertę warunkową zakupu nieruchomości za kwotę 2 040 000 EUR pomniejszoną o koszty rekultywacji, które jeszcze pozostawały do ustalenia. Cena 2 040 000 EUR została ustalona w dniu 29 marca 2012 r. przez niezależnego biegłego Cushman & Wakefield, który uściślił, że nie jest w stanie ustalić kosztu rewitalizacji. Pismem z dnia 5 września 2012 r. VSL przedstawiła SPAQuE koszty rekultywacji określone na kwotę 219 470 EUR w sierpniu 2012 r. przez spółkę GEOLYS. Tym samym pismem VSL informowała również SPAQuE, że wyraża zgodę na sprzedaż nieruchomości za cenę 2 040 000 EUR pomniejszoną o 220 000 EUR. Dnia 13 grudnia 2012 r. przedmiotowe nieruchomości zostały sprzedane spółce SPAQuE za cenę 2 040 000 EUR pomniejszoną o koszty rekultywacji oszacowane na 220 000 EUR, tj. za cenę 1 820 000 EUR. Tymczasem w nocy z dnia 1 grudnia 2011 r. przekazanej przez władze belgijskie koszty rekultywacji oszacowano na kilka milionów euro.
- (29) Przed sprzedażą, która miała miejsce w dniu 13 grudnia 2012 r., podczas posiedzenia rady gminy w dniu 10 września 2012 r., rada gminy miasta Seraing zatwierdziła dwa opcjonalne projekty porozumienia, pierwszy między SPAQuE a miastem Seraing, a drugi między miastem Seraing a SPECI. Projekty te zawierają warunki przyszłego transferu między tymi trzema podmiotami zrekultywowanych nieruchomości sprzedanych spółce SPAQuE.
- (30) Dotychczas została zrealizowana tylko sprzedaż w dniu 13 grudnia 2012 r. Operacje przewidziane w projektach porozumienia zatwierdzonych przez radę gminy Seraing, o których mowa w poprzednich motywach 28 i 29, nie zostały przeprowadzone. Nie rozpoczęto też robót rekultywacyjnych.

⁽³⁾ Celem sądowego postępowania reorganizacyjnego jest zachowanie, pod nadzorem sądu, ciągłości całego przedsiębiorstwa znajdującego się w trudnej sytuacji lub jego części lub działalności tego przedsiębiorstwa. Postępowanie to poprzedzało orzeczenie o ogłoszeniu upadłości z dnia 14 października 2013 r.

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy *de minimi* (Dz.U. L 379 z 28.12.2006, s. 5).

- (31) Ponadto w dniu 11 grudnia 2012 r. SPAQuE i VSL podpisały porozumienie o użyczeniu części zakładów fabryki kryształów Val Saint-Lambert. Na mocy tego porozumienia SPAQuE udostępnia VSL na czas nieokreślony i nieodpłatnie pewną liczbę budynków, których SPAQuE stała się właścicielem (zob. motyw 27). W zamian VSL zobowiązuje się do współpracy ze SPAQuE w zakresie przekazania wszystkich informacji przydatnych i niezbędnych do przeprowadzenia prac renowacyjnych i rewitalizacyjnych terenu.

2.3. Powody wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego

- (32) Komisja uznała, że wszystkie analizowane środki stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE. Odnośnie do środka 1 (pomoc na ratowanie), 3 (gwarancja bez wynagrodzenia) i 4 (przeniesienie praw do znaków towarowych i prawa posługiwania się nimi) Komisja miała wątpliwości co do zgodności tych środków z zasadą prywatnego inwestora działającego w warunkach gospodarki rynkowej. Odnośnie do środka 5 (pożyczka na kwotę 1 500 000 EUR) Komisja miała wątpliwości co do faktu, czy oprocentowanie nie zawierało elementów pomocy. Komisja zastanawiała się również nad charakterem *pari passu* środka 6 (podwyższenie kapitału) i nad zgodnością tego środka z zasadą prywatnego inwestora działającego w warunkach gospodarki rynkowej. Odnośnie do środka 7, który obejmuje różne środki pomocy w niewielkiej wysokości, Komisja nie miała pewności co do faktu, czy każdy z tych środków spełnia warunki określone w cytowanym rozporządzeniu⁽⁵⁾. Wreszcie odnośnie do środka 8 (sprzedaż nieruchomości i nieodpłatne udostępnienie niektórych nieruchomości), ze względu na niepewne oszacowanie kosztów rekultywacji, Komisja zastanawiała się, czy cena sprzedaży terenu spółce SPAQuE przez VSL nie zawierała elementów pomocy. Komisja zastanawiała się również nad istnieniem pomocy w operacji, która polegała na nieodpłatnym udostępnieniu nieruchomości spółce VSL przez SPAQuE. Odnośnie do środka 3 Komisja zastanawiała się również nad zachowaniem ciągłości działalności gospodarczej między CVSL a VSL. Wreszcie Komisja miała wątpliwości co do zgodności wszystkich tych środków z rynkiem wewnętrznym, a w szczególności z wytycznymi wspólnotowymi dotyczącymi pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw⁽⁶⁾ (dalej „wytyczne dotyczące ratowania i restrukturyzacji”) (środki 1, 2 i 3).

3. UWAGI BELGII DOTYCZĄCE DECYZJI O WSZCZĘCIU POSTĘPOWANIA

3.1. W przedmiocie uznania VSL za przedsiębiorstwo zagrożone

- (33) Władze belgijskie nie kwestionują uznania VSL za przedsiębiorstwo zagrożone począwszy od dnia 8 lutego 2012 r., tj. daty złożenia wniosku o wszczęcie sądowego postępowania reorganizacyjnego (co, jak zobaczymy, ma znaczenie dla analizy kilku spośród przedmiotowych środków). Niemniej twierdzą, że wcześniej VSL nie mogło być uznane za przedsiębiorstwo zagrożone, ponieważ, zdaniem władz belgijskich, było to nowe przedsiębiorstwo i korzystało z bezwarunkowego wsparcia swojego większościowego udziałowca, tj. CFC, zgodnie z pkt 10 i 11 wytycznych dotyczących ratowania i restrukturyzacji oraz z praktyką decyzyjną Komisji⁽⁷⁾.

3.2. Pomoc na ratowanie (środek 1)

- (34) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja uznała, że taka pożyczka, przyznana bez jakichkolwiek zabezpieczeń przedsiębiorstwu zagrożonemu, może stanowić pomoc, ponieważ bank prywatny nie udzieliłby VSL pożyczki na takich warunkach.
- (35) W swoich uwagach władze belgijskie nie kwestionują faktu, że uprzywilejowana pożyczka w wysokości 1 000 000 EUR przyznana dnia 3 kwietnia 2012 r. przez Region Waloński stanowi pomoc. Niemniej uważają, że środek ten stanowi pomoc zgodnie z pkt 13 wytycznych dotyczących ratowania i restrukturyzacji w tym sensie, że trudności, jakie przeżywało VSL, są wewnętrznymi trudnościami tego przedsiębiorstwa i nie są wynikiem arbitralnej alokacji kosztów w ramach grupy, oraz że te trudności są zbyt poważne, aby mogły być przewyżczone przez samą grupę. Władze belgijskie wyjaśniają, że ze względu na różnorodność swojej działalności i udziałów CFC nie mogła przypisać wszystkich swoich zasobów VSL. Środki pieniężne CFC znacznie zmniejszyły się po zamknięciu roku obrachunkowego 2011 i na dzień 19 października 2012 r. wynosiły już tylko 130 000 EUR. Władze belgijskie przypominają również, że ze względu na częstotliwość, z jaką CFC przekazywała swoje środki dla VSL (9 500 000 EUR od utworzenia VSL) i utrzymywanie się rozczarowujących wyników finansowych VSL, CFC nie mogło już więcej rozwiązywać trudności VSL za pomocą zasobów należących do grupy.

⁽⁵⁾ Zob. przypis 4.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 244 z 1.10.2004, s. 2.

⁽⁷⁾ Decyzja z dnia 8 lutego 2010 r., N541/2009 – Szwecja – Gwarancja państwowa na rzecz Saab Automobile AB.

- (36) Ponadto odnośnie do zasady „pierwszy i ostatni raz”, zgodnie z którą środek 1 byłby niezgodny z pkt 72 i nast. wytycznych dotyczących ratowania i restrukturyzacji, ponieważ środki 3, 5, 6, i 7 stanowią pomoce na ratowanie lub restrukturyzację, władze belgijskie uważają, że:
- środek 3 (gwarancja 150 000 EUR) został udzielony syndykowi masy upadłościowej CVSL we wrześniu 2008 r., a nie VSL. Władze belgijskie uważają ponadto, że nie było ciągłości działalności gospodarczej między VSL a CVSL,
  - środek 5 (pożyczka na kwotę 1 500 000 EUR) nie zawiera elementu pomocy ze względu na zastosowane oprocentowanie i charakter zabezpieczenia,
  - środek 6 (podwyższenie kapitału o 1 500 000 EUR) nie zawiera elementu pomocy, ponieważ odbyło się ono jednocześnie z wniesieniem wkładu kapitałowego w wysokości 5 200 000 EUR przez CFC w formie konwersji wierzytelności,
  - środki pomocy w niewielkiej wysokości nie były przyznawane przedsiębiorstwu zagrożonemu i nie powinny być uwzględniane w analizie zachowania zasady „pierwszy i ostatni raz”. Ponadto ich kwota jest zdecydowanie niższa niż kwoty wypłacone przez CFC od 2009 r.

3.3. Pomoc na restrukturyzację (środek 2)

- (37) W związku z wycofaniem zgłoszenia tej pomocy oraz ze względu na fakt, że nie została ona wdrożona przez władze belgijskie, nie stanowi ona przedmiotu niniejszej decyzji, stąd uwagi władz belgijskich w tym zakresie stają się bezprzedmiotowe.

3.4. Gwarancja w wysokości 150 000 EUR (środek 3)

- (38) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja podkreślała, że gwarancja w wysokości 150 000 EUR została udzielona bez wynagrodzenia przedsiębiorstwu zagrożonemu, ponieważ CVSL była wówczas w stanie upadłości. W związku z tym stanowi ona korzyść dla CVSL, ponieważ żaden podmiot prywatny nie udzieliłby takiej gwarancji bez wynagrodzenia.
- (39) Władze belgijskie nie wypowiadają się co do uznania tego środka jako pomocy.
- (40) Ponadto władze belgijskie uściśliły, że gwarancja została przyznana syndykowi masy upadłościowej, a nie CVSL w upadłości. Utrzymują jednak, że nie było ciągłości działalności gospodarczej między CVSL a VSL. Uważają, że w wystarczającym stopniu wykazały zerwanie ciągłości działalności gospodarczej między CVSL a VSL. Podkreślają, że ponieważ zakres aktywów przeniesionych do VSL był szerszy niż posiadanych przez CVSL i całkowicie odrębny, należy wykluczyć jakąkolwiek ciągłość.
- (41) Władze belgijskie przypominają również, że nowi udziałowcy VSL zawsze chcieli wykorzystać przejęcie CVSL dla szeroko zakrojonego projektu związanego z nieruchomościami i turystyką, tj. Cristal Park. Logika gospodarcza świadczy zatem, ich zdaniem, o całkowitym zakończeniu działalności prowadzonej przez CVSL w fabryce kryształu, polegającej wyłącznie na produkcji kryształu.

3.5. Przeniesienie praw do znaków towarowych Val Saint-Lambert i prawa posługiwania się nimi (środek 4)

- (42) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja podnosiła, że mechanizm wynagrodzenia za koncesję przyznaną VSL, oparty na EBITDA osiągniętym przez VSL w przyszłości, przynosi korzyść gospodarczą. Region Waloński ceduje bowiem na zasadzie koncesji aktywa o pewnej wartości bez gwarancji wynagrodzenia, ponieważ VSL może osiągnąć ujemny wynik EBITDA podobnie jak w latach ubiegłych, a także – po upływie koncesji – bez nadziei na zysk inny niż dostosowanie do inflacji (indeksacja), które zresztą może nastąpić dopiero począwszy od szóstego roku. Prywatny podmiot najpewniej domagałby się wynagrodzenia zawierającego co najmniej stałą i pewną podstawę. Ponadto w decyzji o wszczęciu postępowania zakładano możliwość istnienia pomocy w warunkach związanych z cesją praw do znaku towarowego.

- (43) Władze belgijskie uważają, że nie jest uzasadnione odnoszenie się, jak to czyni Komisja, do złych wyników poprzedników VSL, aby krytykować wyliczenie wynagrodzenia pobieranego przez Region Waloński za udzielenie koncesji na używanie znaku towarowego.
- (44) Wręcz przeciwnie – władze belgijskie uważają, że wyliczenie wynagrodzenia za używanie znaku towarowego na podstawie EBITDA nie jest wyborem pozbawionym logiki handlowej. Wybór ten jest ich zdaniem uzasadniony, ponieważ EBITDA jest jednym z księgowych wskaźników pozwalającym władzom Regionu Walońskiego zmierzyć sukces rynkowy związany ze sprzedażą produktów, których znaki towarowe należą do Regionu.
- (45) Władze belgijskie nie przedstawiły uwag co do warunków sprzedaży w przyszłości znaków towarowych przedsiębiorstwu VSL.

3.6. Pożyczka w wysokości 1 500 000 EUR (środek 5)

- (46) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja miała wątpliwości dotyczące charakteru zabezpieczenia. Z dokumentów przedstawionych Komisji wynikało bowiem, że hipoteka dotyczyła – przynajmniej częściowo – nieruchomości VSL, które miały być odnowione. Tymczasem rzeczywista wartość tych nieruchomości nie była znana i być może była ujemna. Zdawało się zatem, że oprocentowanie pożyczki na poziomie 4,7 % było zbyt niskie. W zależności od charakteru zabezpieczenia należało bowiem dodać do stopy bazowej równej 1,778 % od 400 do 1 000 punktów bazowych.
- (47) Władze belgijskie uważają, że wartość zabezpieczeń była znakomita, ponieważ dotyczyła całkowitej kwoty pożyczki. Ich ocena opierała się na ekspertyzie przeprowadzonej przez biuro Marengo w styczniu i lutym 2009 r.

3.7. Podwyższenie kapitału o 1 500 000 EUR (środek 6)

- (48) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja stwierdziła, że decyzja o podwyższeniu kapitału nie była oparta na biznesplanie, ale na zwykłej prognozie finansowej. Prognoza ta nie wyjaśnia, w jaki sposób przedsiębiorstwo planuje odzyskać rentowność, ani też jakie wynagrodzenie zamierza zapewnić dostarczycielowi kapitału, tj. Regionowi Walońskiemu. Ponadto Region Waloński i CFC nie zdają się być w takiej samej sytuacji i ponosić takie samo ryzyko. Region Waloński nie był udziałowcem VSL przed zastosowaniem tego środka i nie ma w nim żadnego interesu gospodarczego. Natomiast CFC jest udziałowcem VSL i w jej interesie leży przywrócenie rentowności przedsiębiorstwa, a co najmniej ograniczenie jego strat.
- (49) Władze belgijskie uważają, że VSL nie było przedsiębiorstwem zagrożonym w momencie przyznawania tego środka, ponieważ udziałowiec większościowy miał pełne zaufanie do swojej spółki zależnej i udzielał jej wsparcia finansowego.
- (50) Zarzucają Komisji, że aby ocenić istnienie pomocy państwa, opiera się na rentowności *ex post* jednej inwestycji, a praktyka taka jest sprzeczna z orzecznictwem europejskim.
- (51) Uważają, że kwota wniesionego kapitału była niższa i podobna do tej, jaką wniesli udziałowcy CFC. Ponadto, nawet jeśli Region Waloński nie był udziałowcem VSL, to odniósł on korzyść ekonomiczną związaną z podwyższeniem kapitału, ponieważ – zdaniem władz belgijskich – w jego interesie było wspieranie działań, mających na celu odzyskanie rentowności, a następnie spłatę pożyczki.

3.8. Pomoc *de minimis* (środek 7)

- (52) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja uznała, że VSL zdawało się być przedsiębiorstwem zagrożonym od 2009 r. do chwili obecnej, a zatem nie mogło korzystać z tego rodzaju pomocy.
- (53) Zdaniem władz belgijskich VSL nie może być uznane za przedsiębiorstwo zagrożone, ponieważ jest to przedsiębiorstwo powstałe niedawno (mniej niż trzy lata wcześniej) i cieszące się zaufaniem swojego większościowego udziałowca aż do wszczęcia sądowego postępowania reorganizacyjnego. W związku z tym do środków tych nie ma zastosowania rozporządzenie *de minimis*, a zatem środki te nie mogą być uznane za pomoc.

3.9. Rekultywacja nieruchomości VSL w ramach projektu Cristal Park i nieodpłatne udostępnienie niektórych nieruchomości przez SPAQuE spółce VSL (środek 8)

- (54) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja twierdziła, że SPAQuE zobowiązała się do kupna nieruchomości, nie znając kosztu ich rewitalizacji.
- (55) Odnośnie do kosztów rekultywacji władze belgijskie wyjaśniają, że w przypadku tzw. zanieczyszczeń historycznych i w zależności od przeznaczenia w planach zagospodarowania przestrzennego obszarów, na których zanieczyszczone nieruchomości są zlokalizowane, przepisy Regionu Walońskiego ograniczają zakres obowiązków właściciela zanieczyszczonej nieruchomości. Również zdaniem władz belgijskich, zakładając nawet, że zobowiązanie do usunięcia zanieczyszczeń ciążyłoby na VSL, spółka ta może być zobowiązana do rewitalizacji terenu tylko w takim zakresie, aby jego użytkowanie było zgodne z przeznaczeniem określonym w planie zagospodarowania dla strefy, w której jest zlokalizowany, tj. do użytku przemysłowego. W związku z tym koszty rekultywacji terenu muszą być oszacowane na poziomie niezbędnym do przywrócenia zgodności terenu z przeznaczeniem obowiązującym w momencie sprzedaży, tj. w analizowanym przypadku do użytku przemysłowego. Władze belgijskie uważają, że koszty zostały oszacowane w sprawozdaniu GEOLYS. O koszty te została następnie pomniejszona cena sprzedaży.
- (56) Władze belgijskie wyjaśniają następnie, że po zakupie nieruchomości przez SPAQuE prace rekultywacyjne nieruchomości będą wykonane przy pomocy środków publicznych przez podmiot publiczny, tj. SPAQuE. Zgodnie ze wspólnotowymi wytycznymi w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska środki na prace naprawcze wykonywane przez organy administracji publicznej na należących do nich gruntach nie stanowią pomocy państwa.
- (57) Odnośnie do nieodpłatnego udostępnienia nieruchomości spółce VSL władze belgijskie uważają, że udostępnienie to dotyczy nieruchomości, które należą do SPECI, spółki akcyjnej z kapitałem prywatnym.

4. UWAGI OSÓB TRZECICH DOTYCZĄCE DECYZJI O WSZCZĘCIU POSTĘPOWANIA

- (58) Do Komisji nie wpłynęły żadne uwagi.

5. OCENA POMOCY

5.1. Określenie istnienia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE

- (59) Artykuł 107 ust. 1 TFUE stanowi, że wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca konkurencję lub grozi jej zakłóceniem poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi.
- (60) Z przepisu tego wynika, że aby analizowane środki mogły być uznane za pomoc państwa, muszą (i) pochodzić ze źródeł państwowych, tj. być przyznane z zasobów państwowych lub takich, które można przypisać państwu; (ii) przynosić korzyść ekonomiczną beneficjentowi; (iii) być selektywne; oraz (iv) grozić zakłóceniem konkurencji i wpływać na wymianę handlową między państwami członkowskimi.
- (61) Belgia nie zakwestionowała uznania pomocy za pomoc na ratowanie (środek 1). Komisja przyjęła ten fakt do wiadomości już w decyzji o wszczęciu postępowania. Odnośnie do środka 2 Belgia wycofała zgłoszenie po wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego. Środek ten nie jest więc analizowany w niniejszej decyzji. Niemniej Belgia kwestionuje uznanie za pomoc środków 3–6, 7 i 8, argumentując, że środki te nie przyniosły korzyści ekonomicznej beneficjentowi lub stanowiły pomoc *de minimis*.

5.1.1. Obecność zasobów państwowych

Środki 1, 3 5 i 6

- (62) Środek 1 (pożyczka w wysokości 1 000 000 EUR), środek 3 (gwarancja na kwotę 150 000 EUR), środek 5 (pożyczka w wysokości 1 500 000 EUR) i środek 6 (podwyższenie kapitału o 1 500 000 EUR) były przyznane przez SOGEPa w imieniu Regionu Walońskiego. Ponieważ jest to przedsiębiorstwo całkowicie publiczne, jego zasoby można uznać za zasoby publiczne w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE ⁽⁸⁾.

⁽⁸⁾ Zob. wyrok z dnia 16 maja 2002 r., Francja/Komisja, C-482/99, EU:C:2002:294, pkt 38.

Środek 4

- (63) Komisja zauważa, że porozumienie przyznające VSL wyłączną i nieograniczoną koncesję na używanie znaków towarowych Val Saint-Lambert i określające warunki cesji tych znaków zostało zawarte między VSL a Regionem Walońskim. Środek ten oraz warunki przyszłej sprzedaży implikują istnienie zasobów publicznych.

Środek 7

- (64) Z informacji przekazanych przez władze belgijskie wynika również, że pomoce, które Belgia uznaje za pomoce *de minimis*, były także przyznane przez organ władzy publicznej lub przedsiębiorstwo publiczne, chociaż Belgia nie uściśla, czy był to za każdym razem Region Waloński czy SOGEPa. Niezależnie od powyższego, są to zasoby państwowe, a władze belgijskie nie kwestionują pochodzenia tych środków ze źródeł państwowych.

Środek 8

- (65) Komisja stwierdza, że SPAQuE jest przedsiębiorstwem o kapitale publicznym, spółką zależną Société Régionale d'Investissement de Wallonie (SRIW, walońskiej regionalnej spółki inwestycyjnej) i że środki przeznaczone na rekultywację nieruchomości VSL były już spółce tej przyznane przez rząd Walonii⁽⁹⁾. Zakup terenów przez SPAQuE od VSL i nieodpłatne udostępnienie części z nich implikuje istnienie zasobów publicznych.

5.1.2. Kryterium przypisania państwu

- (66) Celem ustalenia możliwości przypisania państwu Trybunał Sprawiedliwości opiera się na „wszystkich przesłankach wynikających z okoliczności danego przypadku i kontekstu, w jakim dany środek wystąpił”⁽¹⁰⁾.
- (67) Dwa podmioty publiczne Regionu Walońskiego, działające w jego imieniu, tj. SOGEPa i SPAQuE, przyznały środki wymienione w akapicie 2.2 powyżej.
- (68) SOGEPa (Société Wallonne de Gestion et de Participations) jest spółką akcyjną o kapitale publicznym, należąca w 100 % do Regionu Walońskiego. Jest ona odpowiedzialna za wdrażanie decyzji podejmowanych przez rząd Walonii w zakresie ingerowania w spółki handlowe i zarządzania tymi ingerencjami. Powstała w 1999 r. w wyniku połączenia spółek Société Wallonne pour la Sidérurgie (SWS) i Société pour la gestion de participations de la Région wallonne dans des sociétés commerciales (SOWAGEP).
- (69) SOGEPa działa na wniosek rządu Walonii. Art. 3 ust. 1 statutu tej spółki stanowi, że „celem spółki jest realizowanie wszystkich zadań powierzonych jej przez rząd Walonii, [...]. W tym zakresie zapewnia ona w szczególności wdrażanie decyzji rządu Walonii o ingerencji w spółki handlowe i zarządzanie udziałami, zobowiązaniami, zaliczkami lub interesami, jakie posiada Region Waloński lub SOGEPa w tych spółkach”.
- (70) Utworzona w 1991 r. spółka SPAQuE zajmuje się rekultywacją wysypisk śmieci i zanieczyszczonych terenów przemysłowych. Jest odpowiedzialna za zinventaryzowanie zanieczyszczonych obszarów w Walonii. SPAQuE jest spółką zależną spółki Société Régionale d'investissement de la Wallonie (SRIW), należąca w 98,66 % do Regionu Walońskiego, a jej misją jest przyczynianie się do rozwoju walońskiej gospodarki przez udzielanie wsparcia finansowego przedsiębiorstwom walońskim lub zlokalizowanym w Walonii, które realizują projekty przemysłowe lub w sektorze usług generujące wartość dodaną.
- (71) Zgodnie z umową o zarządzanie zawartą w lipcu 2007 r. między rządem Walonii a SPAQuE na lata 2008–2012 i przedłużoną w październiku 2012 r. na dodatkowe sześć miesięcy, SPAQuE prowadzi działania w ramach odelegowanych zadań powierzanych jej przez Region Waloński. W tym zakresie działa na zlecenie Regionu. W szczególności Region ustanawia listę obszarów priorytetowych i pełnomocnictwa szczególne do rewitalizacji.
- (72) W świetle tych informacji Komisja uważa, że Region Waloński podejmuje decyzje, które następnie są wdrażane przez SOGEPa. W przypadku SPAQuE Region poprzez odelegowane zadania jest w stanie bezpośrednio wpływać na działania prowadzone przez SPAQuE.

⁽⁹⁾ Decyzją ministra ds. zagospodarowania przestrzennego z dnia 27 kwietnia 2012 r.

⁽¹⁰⁾ Sprawa C-482/99, Francja/Komisja, przywołana powyżej.

- (73) W związku z tym na tym etapie postępowania Komisja stwierdza, że analizowane środki implikują istnienie zasobów państwowych i można je przypisać państwu.

5.1.3. Kryterium selektywności

- (74) Warunki dotyczące selektywności są z łatwością spełnione. W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja stwierdziła, że wszystkie analizowane środki zostały przyznane jednej tylko spółce, tj. VSL lub syndykowi masy upadłościowej CVSL w przypadku środka nr 3 (gwarancja w wysokości 150 000 EUR).

5.1.4. Obecność korzyści ekonomicznej

- (75) W tym miejscu należy przeanalizować kryterium korzyści ekonomicznej zarówno w przypadku pomocy na ratowanie, jak i w przypadku innych analizowanych środków w świetle uwag wniesionych przez władze belgijskie do decyzji o wszczęciu postępowania.

Środek 1: Pomoc na ratowanie w wysokości 1 000 000 EUR

- (76) Pomoc na ratowanie przyznana w formie pożyczki w wysokości 1 000 000 EUR przy oprocentowaniu 3,07 % zwiększonym o 100 punktów bazowych z tytułu wynagrodzenia dla SOGEPA stanowi korzyść ekonomiczną dla VSL. Pożyczka ta została bowiem przyznana bez jakichkolwiek zabezpieczeń przedsiębiorstwu zagrożonemu, które dwa miesiące wcześniej złożyło wniosek o wszczęcie sądowego postępowania reorganizacyjnego (zob. akapit 5.2.1). Jak przyznały władze belgijskie, spółce VSL jako przedsiębiorstwu zagrożonemu bank prywatny nie udzieliłby pożyczki. W związku z tym środek ten stanowił korzyść ekonomiczną dla VSL o wartości 1 000 000 EUR (wartość pożyczki).

Środek 3: Gwarancja w wysokości 150 000 EUR

- (77) Wątpliwości Komisji dotyczyły zgodności tej ingerencji publicznej z zasadą prywatnego inwestora działającego w warunkach gospodarki rynkowej.
- (78) W swoich uwagach władze belgijskie nie poruszyły kwestii kryterium korzyści ekonomicznej i rozpatrywały jedynie istnienie ciągłości działalności gospodarczej między CVSL a VSL.
- (79) Z informacji, jakimi dysponuje ostatecznie Komisja, wynika, że gwarancja ta dotyczyła pożyczki 300 000 EUR przyznanej przez ING syndykowi masy upadłościowej CVSL. Wartość udzielonej gwarancji wynosiła 150 000 EUR bez wynagrodzenia. Pożyczka ta miała umożliwić kontynuowanie działalności CVSL, aż do ewentualnego przejścia spółki.
- (80) Komisja zauważa, że władze belgijskie poinformowały ją, że żadne porozumienie o gwarancji nie zostało sporządzone ani podpisane między zainteresowanymi stronami w okresie, kiedy gwarancja była udzielona. W związku z tym jedynym elementem, jakim dysponuje Komisja, jest pismo z dnia 24 września 2008 r. wystosowane przez SOGEPA do ING, w którym SOGEPA potwierdza, że udzieliła gwarancji na pokrycie ewentualnych strat wynikających z kontynuowania działalności do wysokości 150 000 EUR. W związku z powyższym Komisja zauważa, że SOGEPA udzieliła, bez wynagrodzenia, gwarancji syndykowi masy upadłościowej przedsiębiorstwa w stanie upadłości. Władze belgijskie oświadczyły zresztą, że bank ING uzależnił udzielenie pożyczki od uzyskania gwarancji. W związku z powyższym, w świetle tych faktów, Komisja stwierdza, że bez ingerencji publicznej pożyczka nie zostałaby udzielona w pełnej wysokości. Ponadto Komisja zauważa, że Region Waloński nie miał żadnego bezpośredniego powiązania prawnego ani handlowego z CVSL. Region nie był ani bezpośrednim, ani pośrednim poprzez SOGEPA, udziałowcem CVSL. W związku z powyższym Region nie miał żadnego interesu handlowego w udzieleniu CVSL tej nieodpłatnej gwarancji.
- (81) Komisja wnioskuje stąd, że udzielenie tej nieodpłatnej gwarancji stanowiło korzyść dla CVSL. Korzyść odpowiada wartości wynagrodzenia, jakiego prywatne przedsiębiorstwo wymagałoby w zamian za udzielenie gwarancji w podobnych warunkach, a z którego SOGEPA zrezygnowała.
- (82) Władze belgijskie zaznaczyły, że pożyczka w wysokości 300 000 EUR została w całości spłacona dnia 28 lipca 2009 r. przez syndyka masy upadłościowej z dostępnych środków i z wykorzystaniem gwarancji w wysokości 150 000 EUR.

- (83) W związku z tym kwota pomocy odpowiada różnicy między stopą procentową pożyczki, którą syndyk masy upadłościowej CVSL musiałby zapłacić na rynku w przypadku braku gwarancji publicznej, a stopą procentową faktycznie zapłaconą dzięki skorzystaniu z gwarancji.
- (84) Podejście to jest zgodne z pkt 4.2 Obwieszczenia Komisji w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE do pomocy państwa w formie gwarancji ⁽¹¹⁾: „Dla gwarancji indywidualnej równowartość dotacji gotówkowej dla gwarancji wylicza się jako różnicę pomiędzy ceną rynkową gwarancji a faktyczną ceną zapłaconą. W razie braku na rynku gwarancji na dany typ transakcji, brak jest także ceny rynkowej gwarancji. W takim przypadku element pomocy należy wyliczyć w taki sam sposób, jak równowartość dotacji dla kredytu preferencyjnego (*soft loan*), mianowicie jako różnicę pomiędzy określoną rynkową stopą procentową, którą musiałoby zapłacić przedsiębiorstwo bez gwarancji a stopą procentową uzyskaną dzięki gwarancji państwa, po uwzględnieniu wszelkich zapłaconych stawek”.
- (85) Wysokość pomocy należy obliczyć według następującego wzoru:

$$\text{Kwota pomocy} = (14,59 \% - 10,75 \%) \times 300\,000 \times 343/365 = 10\,825,64 \text{ EUR}$$

- (86) Wartość 14,59 % obliczono w sposób następujący: 4,59 % (stopa bazowa dla Belgii w sierpniu 2008 r. ⁽¹²⁾), do której należy dodać 1 000 punktów bazowych w związku z sytuacją CVSL (przedsiębiorstwo z oceną ratingową CCC o niskim poziomie zabezpieczeń ⁽¹³⁾). 10,75 % to oprocentowanie pożyczki ING, a 343 dni to okres od przyznania pożyczki do jej spłaty.

Środek 4: Przeniesienie praw do znaków towarowych Val Saint-Lambert i prawa posługiwania się nimi

- (87) Wątpliwości Komisji dotyczyły zgodności z zasadą prywatnego inwestora działającego w warunkach gospodarki rynkowej warunków związanych ze sprzedażą i wynagrodzeniem za posługiwanie się znakami towarowymi VSL (wynagrodzenie równe 1,5 % EBITDA w pierwszych pięciu latach podatkowych i 5 % począwszy od szóstego roku podatkowego) ⁽¹⁴⁾.
- (88) Porozumienie z dnia 29 stycznia 2009 r. między Compagnie financière du Val należącą do Regionu Walońskiego a VSL przewiduje udzielenie wyłącznej koncesji na używanie znaków towarowych i określa warunki odkupienia tych znaków przez VSL (zob. motywy 19 i nast).
- (89) Komisja zauważa, że wyłączna koncesja na używanie znaków towarowych jest udzielona na warunkach, jakich nie wymagałby prywatny podmiot. Region Waloński określił bowiem dla VSL następujące warunki w zamian za koncesję: „Region Waloński może cofnąć przedmiotową koncesję na używanie znaków towarowych w każdym momencie, pełnoprawnie i bez okresu wypowiedzenia w przypadku, gdy przedsiębiorstwo VSL (lub jego następcy prawni) nie wykaże, że produkuje w zakładzie Val Saint-Lambert w Seraing wyroby kryształowe o wysokiej wartości dodanej, utrzymując co najmniej 60 % zatrudnienia wyrażonego w ekwiwalentach pełnego czasu pracy, poza bezrobociem ekonomicznym istniejącym w dniu upadłości CVSL [...]”. Komisja stwierdza, że w zamian za udzielenie wyłącznej koncesji Region narzuca VSL zobowiązanie do utrzymania produkcji w zakładzie w Seraing i do utrzymania określonego, z góry ustalonego poziomu zatrudnienia. Warunki te miały wpływ na wynagrodzenie za koncesję i na przyszłą cenę sprzedaży znaków towarowych.
- (90) Komisja uważa, że warunki o charakterze politycznym (utrzymanie działalności fabryki w Seraing i określonego poziomu zatrudnienia) spowodowały obniżenie wynagrodzenia za korzystanie z koncesji i obniżenie ceny sprzedaży. W związku z tym wynagrodzenia na poziomie 1,5 % EBITDA w pierwszych pięciu latach podatkowych i 5 % począwszy od szóstego roku podatkowego nie można uznać za wynagrodzenie na warunkach rynkowych. Cena [700 000–1 000 000] EUR zaproponowana przez nabywców w październiku 2008 r. w ramach procedury przejęcia spółki również nie może być uznana za cenę rynkową ze względu na istnienie wyżej wymienionych warunków, jakich nie postawiłby inwestor prywatny działający w warunkach gospodarki rynkowej, a które mogły zniechęcić niektórych inwestorów zainteresowanych złożeniem oferty.
- (91) Kwota pomocy wynikająca z korzystania ze znaków towarowych odpowiada różnicy między wynagrodzeniem, jakie inwestor prywatny zaproponowałby bez uwzględnienia warunków o charakterze politycznym narzuconych przez Region Waloński, a wynagrodzeniem faktycznie wypłaconym. W ramach procedury odzyskiwania pomocy władze belgijskie będą musiały wybrać w otwartym i przejrzystym postępowaniu oraz w porozumieniu z

⁽¹¹⁾ Dz.U. C 155 z 20.6.2008, s. 10.

⁽¹²⁾ http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/base_rates_eu27_en.pdf

⁽¹³⁾ Komunikat Komisji w sprawie zmiany metody ustalania stóp referencyjnych i dyskontowych (Dz.U. C 14 z 19.1.2008, s. 6).

⁽¹⁴⁾ Zob. wywód w motywach 21–23.

Komisją niezależnego biegłego, uprawnionego do wykonywania tego rodzaju oceny. Biegły ten opracuje analizę pozwalającą ustalić wysokość wynagrodzenia zgodnie z metodami ogólnie stosowanymi i dopuszczonymi w ramach zarządzania aktywami własności intelektualnej.

- (92) Środek dotyczący cesji nigdy nie został wdrożony ze względu na upadłość VSL. Cesja znaków towarowych nigdy nie nastąpiła, a Region Waloński nadal pozostaje ich właścicielem. W związku z tym Komisja uważa, że nie jest zasadne nakazanie odzyskania pomocy, ponieważ nigdy nie została ona wdrożona.

Środek 5: pożyczka w wysokości 1 500 000 EUR

- (93) Wątpliwości Komisji dotyczyły wartości zabezpieczeń pożyczki i oprocentowania. Komisja uważała bowiem, że rzeczywista wartość terenów stanowiących zabezpieczenie może być niższa, a wręcz ujemna, ponieważ tereny te lub ich część musiały zostać zrehabilitowane.
- (94) Komisja stwierdza, że z przedłożonych jej dokumentów wynika, że hipoteka dotyczyła części nieruchomości VSL, które miały zostać poddane rewitalizacji i rekultywacji, jeśli miałyby stanowić przedmiot sprzedaży. Władze belgijskie odpowiedziały, że w dacie opracowania sprawozdania z ekspertyzy prawo własności do przedmiotowych nieruchomości nie było obciążone żadnym zobowiązaniem prawnym. W związku z tym, szacując wartość nieruchomości, nie należało uwzględnić ewentualnych kosztów rekultywacji.
- (95) W swoich uwagach do decyzji o wszczęciu postępowania władze belgijskie przedstawiły ekspertyzę przeprowadzoną w styczniu i lutym 2009 r. przez biuro analiz Marengo, w której wartość rynkowa nieruchomości objętych hipoteką oszacowana była na kwotę 3 137 000 EUR. W przypadku dobrowolnej sprzedaży publicznej wartość tych aktywów wynosiłaby 2 871 000 EUR, a w przypadku sprzedaży publicznej przyspieszonej 1 915 000 EUR. Władze belgijskie stwierdziły na tej podstawie, że wartość zabezpieczeń była znakomita, ponieważ dotyczyła całkowitej kwoty przedmiotowej pożyczki.
- (96) Ponadto w sprawozdaniu z działalności Zarządu załączonym do rocznego sprawozdania finansowego za rok podatkowy kończący się dnia 31 grudnia 2009 r. uściślono, że sprawozdanie biura analiz Marengo, którego celem było określenie wartości nieruchomości VSL w 2009 r., wskazuje, że ustalone wartości są właściwe tylko w sytuacji, gdy tereny i budynki zostaną zrehabilitowane, co jeszcze nie nastąpiło. W dalszej części sprawozdania wykazano, że VSL otrzymała ofertę kupna całości terenów i budynków „w stanie, w jakim się znajdują” za kwotę 2 000 000 EUR od spółki, której zadaniem jest opracowanie projektu Cristal Park. Aby dane lepiej odpowiadały rzeczywistości, Zarząd postanowił ująć w bilansie tylko wartość odpowiadającą ofercie kupna, która jest pośrednią między wartością oferowaną przy sprzedaży publicznej przyspieszonej a wartością oferowaną przy sprzedaży dobrowolnej terenów i budynków zrehabilitowanych.
- (97) W związku z tym Komisja uważa, że ze względu na istnienie oceny przeprowadzonej przez niezależnego eksperta i oferty kupna zabezpieczenie należy uznać za wysokie.
- (98) Ponadto Belgia nie była w stanie przedstawić Komisji zestawienia księgowego przedsiębiorstwa na dzień 31 sierpnia 2009 r., tj. na dzień udzielenia pożyczki, z powodu awarii systemu informatycznego, jaka miała miejsce latem 2009 r. Komisja nie zna sytuacji finansowej przedsiębiorstwa na dzień 31 sierpnia 2009 r., ale zna sytuację na dzień 31 grudnia 2009 r. W tej dacie VSL odnotowała stratę w wysokości 2 000 000 EUR przy kapitale zakładowym początkowym wynoszącym 2 000 000 EUR. Przedsiębiorstwo posiadało również znaczne zapasy o wartości 3 000 000 EUR oraz 5 759 000 EUR zadłużenia. Wynik EBITDA spółki VSL był ujemny. W związku z tym, ponieważ Komisja nie posiada innych danych przedstawionych przez Belgię, stwierdza, że sytuacja finansowa VSL była napięta mimo regularnych wpłat kapitału przez większościowego udziałowca. Komisja uważa, że w świetle powyżej cytowanych informacji księgowych w momencie przyznawania pożyczki VSL miało ocenę ratingową CCC, zgodnie z komunikatem Komisji w sprawie zmiany metody ustalania stóp referencyjnych i dyskontowych (zwanym dalej „komunikatem w sprawie stóp referencyjnych”) ⁽¹⁵⁾.
- (99) Komisja stwierdza, że oprocentowanie pożyczki przyznanej dnia 31 sierpnia 2009 r. zostało ustalone na poziomie 4,7 % przez władze belgijskie. Komunikat w sprawie stóp referencyjnych przewiduje dodanie 400 punktów bazowych do stopy 1,77 % ⁽¹⁶⁾ obowiązującej dla Belgii w momencie udzielania pożyczki w przypadku przedsiębiorstwa, które może mieć ocenę ratingową CCC, i udziela zabezpieczeń na wysokim poziomie; stopa wynosi zatem 5,77 % (1,77 % + 400 punktów bazowych).

⁽¹⁵⁾ Dz.U. C 14 z 19.1.2008, s. 6.

⁽¹⁶⁾ http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html

- (100) Komisja stwierdza, że oprocentowanie pożyczki udzielonej dnia 31 sierpnia 2009 r. ustalone na 4,7 % przez Region Waloński reprezentowany przez SOGEPA, na okres 7 lat, jest na poziomie niższym niż ustalony w komunikacie limit 5,77 %, stąd Komisja wywodzi istnienie elementu pomocy na korzyść VSL.
- (101) Ten element pomocy odpowiada 1,07 %, tj. różnicy między dwoma stopami (5,77 % – 4,7 %), tj. 16 050 EUR rocznie.

Środek 6: Podwyższenie kapitału o 1 500 000 EUR

- (102) Wątpliwości Komisji dotyczyły domniemanego charakteru *pari passu* środka i na koniec zgodności tego środka z zasadą prywatnego inwestora działającego w warunkach gospodarki rynkowej z jednej strony ze względu na sytuację ekonomiczną i finansową spółki w momencie podwyższenia kapitału, a z drugiej strony ze względu na bardzo pobieżny charakter dokumentów przedstawionych przez władze belgijskie w celu udowodnienia zasadności tego środka.
- (103) W swoich uwagach władze belgijskie twierdzą, że Komisja nie może oprzeć się na rentowności *ex post* inwestycji, aby uznać dany środek za pomoc państwa. Uważają również, że nawet jeśli Region nie był udziałowcem, to wspieranie działalności VSL leżało w jego interesie jako wierzyciela dużych kwot (zob. środek 4).
- (104) Tymczasem Komisja stwierdza, że Region Waloński wnosi nowy kapitał, podczas gdy CFC wnosi wierzycelność, którą posiada względem własnej spółki zależnej. Przeciwnie do tego, co twierdzą władze belgijskie, ingerencja Regionu dnia 17 marca 2011 r. nie jest współlistniejszą z ingerencją udziałowca CFC. Wkład CFC w wysokości 5 200 000 EUR stanowi bowiem sumę kilku zaliczek wypłaconych między dniem 25 maja 2009 r. a dniem 29 marca 2011 r. Ponadto Region Waloński i CFC nie są w takiej samej sytuacji i nie ponoszą takiego samego ryzyka. Region Waloński nie był udziałowcem VSL przed wdrożeniem tego środka. Natomiast CFC jest udziałowcem VSL i w jej interesie leży przywrócenie rentowności przedsiębiorstwu, a co najmniej ograniczenie jego strat. W związku z powyższym Komisja uważa, że podwyższenie kapitału nie może być uznane za *pari passu*.
- (105) Fakt, że Region Waloński przyznał pożyczkę dwa lata wcześniej, nie jest wystarczający do udowodnienia, że podwyższenie kapitału było rozsądne. Ponadto fakt, że z jednej strony Region Waloński posiadał wierzycelność o początkowej wartości 280 000 EUR, która z pewnością była niższa w momencie podwyższenia kapitału, ponieważ władze belgijskie uściśliły, że wierzycelność ta była spłacana przez VSL w kwocie 35 000 EUR rocznie począwszy od dnia 5 października 2008 r., a z drugiej strony udzielił pożyczki w kwocie 1 500 000 EUR w 2009 r., nie świadczy o rozsądnym charakterze dodatkowej inwestycji o wartości 1 500 000 EUR w przedsiębiorstwo, którego sytuacja finansowa dalej pogarszała się (zob. akapit 5.2.1).
- (106) Komisja stwierdza ponadto, że decyzja o podwyższeniu kapitału nie była oparta na biznesplanie, ale na zwykłej, jednostronicowej prognozie finansowej. Prognoza ta nie wyjaśnia, w jaki sposób przedsiębiorstwo planuje odzyskać rentowność, ani też jakie wynagrodzenie zamierza zapewnić dostarczycielowi kapitału, tj. Regionowi Walońskiemu. Tymczasem już lata obrachunkowe 2008–2009 wskazywały, że sytuacja ekonomiczna i finansowa przedsiębiorstwa była napięta (zob. środek 4). Samo zwiększenie obrotów nie uzasadnia podwyższenia kapitału o 1 500 000 EUR bez uwzględniania innych kryteriów, takich jak EBITDA lub poziom zadłużenia przedsiębiorstwa.
- (107) W związku z tym podwyższenie kapitału nie może być traktowane jako zachowanie inwestora prywatnego w warunkach gospodarki rynkowej, ale jako pomoc w wysokości 1 500 000 EUR, co odpowiada całej wartości podwyższenia kapitału.

Środek 7: Wcześniej przyznane środki pomocy w niewielkiej wysokości

- (108) Środek 7 obejmuje korzyści przyznane VSL na łączną kwotę 197 503,04 EUR. Komisja uważa, że należy je traktować jako niespełniające wszystkich warunków, o których mowa w art. 107 ust. 1 Traktatu, a zatem jako niestanowiące pomocy w związku z wejściem w życie rozporządzenia (UE) nr 1407/2013⁽¹⁷⁾. Art. 7 tego rozporządzenia stanowi, że stosuje się ono do pomocy przyznanej przed jego wejściem w życie, jeżeli pomoc spełnia wszystkie warunki określone w tym rozporządzeniu.

⁽¹⁷⁾ Rozporządzenie (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 TFUE do pomocy *de minimis* (Dz.U. L 352 z 24.12.2013, s. 1).

- (109) Beneficjent nie jest przedsiębiorstwem prowadzącym działalność w jednym z sektorów wymienionych na liście wyjątków w artykule 1 tego rozporządzenia. Zgodnie z art. 3 pkt 1 cytowanego rozporządzenia władze belgijskie potwierdziły, że łączna kwota środków przyznanych przez Region nie przekracza 200 000 EUR w ciągu trzech lat podatkowych. Kontrolę, o której mowa w art. 6 rozporządzenia, przeprowadziła SOGEP. Stąd Komisja wnioskuje, że przedmiotowe środki spełniają warunki określone w rozporządzeniu. Ponadto, zważywszy na formę przedmiotowych środków (dotacje), należy je uznać za przejrzyste w rozumieniu art. 4 rozporządzenia. Wreszcie przeciwnie do poprzedniego rozporządzenia, obecnie obowiązujące rozporządzenie nie wyklucza pomocy *de minimis* dla przedsiębiorstw zagrożonych.
- (110) W związku z powyższym przedmiotowe środki są traktowane jako niespełniające wszystkich warunków określonych w art. 107 ust. 1 Traktatu i uznane za niestanowiące pomocy.

Środek 8: rekultywacja nieruchomości VSL w ramach projektu Cristal Park i nieodpłatne udostępnienie niektórych nieruchomości przez SPAQuE spółce VSL

- (111) Komisja zastanawiała się, czy cena sprzedaży terenów i budynków nabytych przez SPAQuE, tj. 2 040 000 EUR, była ceną rynkową w związku z niepewnością w zakresie oszacowania kosztów prac naprawczych przypisywanych VSL. Komisja zastanawiała się również nad nieodpłatnym udostępnieniem spółce VSL nieruchomości należących do SPAQuE.
- (112) Komisja stwierdziła, że chronologia faktów była następująca:
- kwiecień 2011 r.: opracowanie przez Antea Group dokumentu zatytułowanego: „Badanie charakteryzujące dla ustalenia priorytetów, dokumentacja techniczna, specyfikacja techniczna nr 6: interpretacja wyników”, który szczegółowo opisuje i wskazuje rozmieszczenie zanieczyszczenia gleby,
  - grudzień 2011 r.: opracowanie noty z 2011 r., której celem jest „znalezienie rozwiązań pozwalających na przeprowadzenie rekultywacji terenów i niektórych budynków, będących obecnie własnością Val Saint-Lambert (VSL SA)”. Prace naprawcze i rekultywacyjne oszacowano na +/- 7 500 000 EUR,
  - sierpień 2012 r.: sprawozdanie uprawnionego biegłego GEOLYS z dnia 23 sierpnia 2012 r. sporządzone na jednej stronie i zawierające następujące uściślenia: „Wycena ta opiera się wyłącznie na analizie wstępnej przeprowadzonej przez Antea (marzec 2011 r.) i na następujących założeniach: [...]”. Koszt prac naprawczych oszacowano na 219 740 EUR,
  - grudzień 2012 r.: zakup przez SPAQuE (przedsiębiorstwo publiczne ds. pomocy w zachowaniu jakości środowiska) nieruchomości za kwotę 2 040 000 EUR (wartość oszacowana przez niezależne biuro Cushman & Wakefield) minus koszt rekultywacji oszacowany na 220 000 EUR, tj. za kwotę 1 820 000 EUR. W tym samym czasie SPAQuE wystawiła miastu Seraing, na podstawie już sporządzonego, ale jeszcze niepodpisanego porozumienia, opcję kupna dla tych samych nieruchomości za kwotę 2 090 000 EUR. W drugim porozumieniu, już sporządzonym, ale jeszcze niepodpisanym, miasto Seraing zobowiązywało się do przeniesienia tej opcji zakupu na SPECI,
  - styczeń 2014 r.: władze belgijskie poinformowały Komisję, że prace naprawcze i rekultywacyjne nie rozpoczęły się i że SPAQuE w dalszym ciągu pracuje nad zakończeniem badania charakteryzującego zanieczyszczenia terenu.
- (113) W tym zakresie Komisja ma do czynienia z dwoma dokumentami, które podają dwie różne wartości oszacowanych kosztów rekultywacji.

- (114) Władze belgijskie podały następujące powody odrzucenia noty z grudnia 2011 r. Przede wszystkim władze belgijskie uważają, że nota ta nie odnosi się do prac naprawczych i rekultywacyjnych zmierzających do zabezpieczenia terenu dla obecnego użytku przemysłowego, ale mających na celu stworzenie miasteczka handlowego o tematyce wyposażenia domu, wystroju wnętrz i rozrywki, co jest zgodne z planowanym przeznaczeniem terenu. Ich zdaniem jest to tylko nota wewnętrzna, która nie została opracowana przez uprawnionego biegłego i dotyczy częściowo terenów, które nie zostały sprzedane SPAQuE. Władze belgijskie uściślają wreszcie, że nota opiera się na orientacyjnym badaniu, które polega jedynie na sprawdzeniu ewentualnego występowania zanieczyszczeń i dostarczeniu ich opisu. W nocy uściślono również, że badanie charakteryzujące⁽¹⁸⁾ jest w trakcie realizacji.

⁽¹⁸⁾ Zdaniem władz belgijskich badanie charakteryzujące szczegółowo opisuje i wskazuje rozmieszczenie zanieczyszczenia gleby, aby umożliwić organom administracji wypowiedzenie się na temat konieczności i sposobów przeprowadzenia rekultywacji.

- (115) Władze belgijskie utrzymują następnie, że nie da się zidentyfikować budynków wymienionych w nocie z grudnia 2011 r., a dalej wyjaśniają, że podana ich łączna powierzchnia +/- 67 000 m² jest większa niż łączna powierzchnia (50 299 m²) budynków wymienionych w akcie sprzedaży z dnia 13 grudnia 2012 r. Ich zdaniem ta różnica 17 000 m² uzasadnia niższe koszty rekultywacji. Władze belgijskie uściśliły również, że najważniejsza część dawnego zakładu przemysłowego, tj. budynki o numerach 18, 19, 22 i 22A, nie stanowiły przedmiotu sprzedaży i pozostały własnością VSL. Również zdaniem władz belgijskich to w tych budynkach jest największe nagromadzenie zanieczyszczeń powstałych wskutek działalności przemysłowej.
- (116) Komisja stwierdza przede wszystkim, że cena sprzedaży stanowiła przedmiot wyceny przeprowadzonej przez niezależne biuro biegłych w maju 2012 r. Wycena ta szacuje cenę sprzedaży na 2 090 000 EUR. W sprawozdaniu uściślono również, że specjalistyczne biuro badań upoważnione przez obecnego właściciela terenu jest w trakcie szacowania kosztów rekultywacji. Koszty rekultywacji stanowiły zatem również przedmiot wyceny przez niezależnego specjalistycznego biegłego, tj. biuro GEOLYS.
- (117) W odpowiedzi z dnia 23 maja 2014 r. władze belgijskie potwierdziły, że w sprawozdaniu GEOLYS wyceniono te same tereny i budynki, które stanowiły przedmiot sprzedaży w dniu 13 grudnia 2012 r. Ponadto władze belgijskie uściśliły, że w przypadku tzw. zanieczyszczeń historycznych i w zależności od przeznaczenia w planach zagospodarowania przestrzennego obszarów, na których zanieczyszczone tereny i budynki są zlokalizowane, odpowiednie przepisy obowiązujące w Walonii ograniczają zakres obowiązków właściciela zanieczyszczonego terenu lub budynku. Stąd należy uwzględnić i odjąć od wartości terenów i budynków tylko koszty rekultywacji niezbędne do przywrócenia zgodności terenu z przeznaczeniem obowiązującym w momencie sprzedaży, tj. w analizowanym przypadku do użytku przemysłowego. Komisja zauważa, że w piśmie GEOLYS wyraźnie uściślono, że koszty zostały oszacowane dla przemysłowego użytkowania terenu.
- (118) W świetle powyższego Komisja stwierdza, że cena sprzedaży, po jakiej zostały sprzedane nieruchomości VSL spółce SPAQuE (odpowiadająca cenie sprzedaży oszacowanej przez biegłego pomniejszonej o koszty rekultywacji oszacowane przez Geolys), jest ceną rynkową i nie zawiera elementów pomocy.
- (119) Odnośnie do nieodpłatnego udostępnienia przez SPAQuE niektórych budynków władze belgijskie uzasadniają je zobowiązaniem VSL do współpracy ze SPAQuE w zakresie przekazania wszystkich informacji przydatnych i niezbędnych do przeprowadzenia prac renowacyjnych i rekultywacyjnych terenu.
- (120) Przede wszystkim Komisja zauważa, że władze belgijskie w swoich uwagach wspomniały, że nieruchomości należą do SPECI. Tymczasem porozumienie o nieodpłatnym udostępnieniu zostało zawarte przez SPAQuE i VSL, a SPECI nie była jego stroną. Władze belgijskie nie dostarczyły zresztą dowodu, że SPECI była właścicielem tych nieruchomości.
- (121) Poza tym Komisja stwierdza, że to uzasadnienie nie jest poparte żadnym dowodem pozwalającym ocenić, czy wysokość kwoty czynszów najmu, z której SPAQuE dobrowolnie zrezygnowała, odpowiada zobowiązaniu VSL. Władze belgijskie nie podają bowiem żadnych szczegółów na temat sposobu i skuteczności wdrożenia tego zobowiązania.
- (122) W związku z tym Komisja uważa, że nieodpłatne udostępnienie terenów, o których mowa w porozumieniu o udżyczeniu części zakładów fabryki „Cristalleries du Val Saint-Lambert” z dnia 11 grudnia 2012 r. stanowi korzyść dla VSL.
- (123) Kwota pomocy odpowiada kwocie czynszu najmu, jaką przedsiębiorstwo VSL musiałoby zapłacić w przypadku najmu na warunkach rynkowych. Kwotę tę należy obliczyć na podstawie dochodu katastralnego (zindeksowanego) określonego przez odpowiedni belgijski organ władzy (tj. ACED, Administration du Cadastre, de l'Enregistrement et des Domaines – organ ds. katastru, rejestru i praw własności) dla każdej najmowanej nieruchomości i odpowiednio do długości okresu najmu. Dochód katastralny (zindeksowany) jest bowiem ustalany tak, by odzwierciedlał średni dochód netto, jaki dana nieruchomość przyniosłaby właścicielowi w ciągu jednego roku, z uwzględnieniem sytuacji na rynku najmu nieruchomości, stąd Komisja uznaje, że dochód ten stanowi rozsądną podstawę do oszacowania wartości najmu przedmiotowych nieruchomości. W ramach procedury odzyskiwania pomocy władze belgijskie mogą wykazać, w oparciu o opinię niezależnego i uprawnionego biegłego, zatwierdzonego przez Komisję, że niezbędna jest korekta tej kwoty, aby uwzględnić specyfikę przedmiotowych nieruchomości.

5.1.5. Zakłócenie konkurencji i wymiany handlowej pomiędzy państwami członkowskimi

- (124) W zakresie warunków dotyczących zakłócenia konkurencji i wymiany handlowej między państwami członkowskimi Komisja zauważa, że w Unii Europejskiej istnieje wielu producentów kryształu i przedmiotów z kryształu, zarówno przedmiotów użytkowych, jak i dzieł sztuki czy towarów luksusowych. Z informacji przekazanych przez Belgię wynika, że produkty na przykład poniżej wymienionych spółek są przynajmniej częściowo podobne do produktów VSL: Baccarat (Francja), Saint-Louis (Francja), Lalique (Francja), Daum (Francja), Arc International (Francja), Montbronn (Francja) i Bohemian glassworks (Republika Czeska). Komisja zauważa, że produkty tych przedsiębiorstw i innych podmiotów na rynku stanowią przedmiot wymiany handlowej między państwami członkowskimi.
- (125) W szczególności w przypadku środka 3 (gwarancja w wysokości 150 000 EUR) i środka 5 (pożyczka kwoty 1 500 000 EUR) kwota pomocy, nawet jeśli nie może być dokładnie wyliczona ze względu na brak pewnych danych, jest niższa niż limit pomocy *de minimis*. Komisja uważa jednak, że środek ten nie może być uznany za pomoc *de minimis* oraz że zakłóca konkurencję i wymianę handlową między państwami członkowskimi. Środki przyznane w 2008 r. i w 2009 r. nie mogą być uznane za pomoc *de minimis*, ponieważ zgodnie z poprzednim rozporządzeniem obowiązującym do dnia 31 grudnia 2013 r.⁽¹⁹⁾ przedsiębiorstwa zagrożone nie mogły otrzymywać tego typu pomocy. W momencie udzielenia gwarancji CVSL była objęta postępowaniem upadłościowym. Ponadto nowe rozporządzenie obowiązujące od 1 stycznia 2014 r.⁽²⁰⁾, podobnie jak poprzednie rozporządzenie, ma zastosowanie tylko do pomocy przejrzystych. Tymczasem przedmiotowa gwarancja nie może być za taką uznana. Art. 4 ust. 6 lit. a) cytowanego rozporządzenia stanowi bowiem, że: „Pomoc w formie gwarancji uznaje się za przejrzystą pomoc *de minimis*, jeżeli beneficjent nie jest przedmiotem zbiorowego postępowania upadłościowego [...]”. Jak zostało ustalone powyżej, w momencie udzielenia gwarancji CVSL była objęta postępowaniem upadłościowym. Odnośnie do pożyczki art. 4 ust. 3 lit. a) i b) stanowi, że „pomoc w formie pożyczek uznaje się za przejrzystą pomoc *de minimis*, jeżeli beneficjent nie jest przedmiotem zbiorowego postępowania upadłościowego [...] i jeżeli pożyczka jest objęta zabezpieczeniem pokrywającym co najmniej 50 % pożyczki oraz wynosi 1 000 000 EUR [...] w okresie pięciu lat, albo 500 000 EUR [...] w okresie dziesięciu lat”. Przedmiotowa pożyczka nie spełnia tego ostatniego warunku.
- (126) Ponadto Komisja uważa, że pojęcie pomocy państwa nie wymaga, aby zakłócenie konkurencji lub wpływ na wymianę handlową był znaczny lub konkretny. Fakt, że kwota pomocy jest niewielka lub że przedsiębiorstwo będące beneficjentem jest małe, nie wyklucza sam w sobie zakłócenia konkurencji lub groźby zakłócenia konkurencji, pod warunkiem jednak, że prawdopodobieństwo takiego zakłócenia nie jest jedynie hipotetyczne. W analizowanym przypadku, uwzględniając charakter rynku opisany w motywie 124, prawdopodobieństwo to nie jest hipotetyczne. Zdaniem władz belgijskich istnieje około czterdziestu działających fabryk kryształu w Europie i poza nią. Val Saint-Lambert działa na rynku kryształowych zastaw stołowych lub przedmiotów dekoracyjnych. W momencie gdy konsument ma do wyboru kilka podobnych produktów różnych marek, na przykład karafkę wyprodukowaną przez VSL lub karafkę innego producenta kryształów, jakkolwiek pomoc dla jednego z producentów obecnych na rynku pociąga za sobą zakłócenie konkurencji w stosunku do innych podmiotów.
- (127) Komisja wnioskuje stąd, że wszystkie analizowane środki, z wyjątkiem środka 7, stanowią pomoce, które mogą grozić zakłóceniem konkurencji i wpływać na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

Wnioski co do istnienia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE

- (128) Komisja wnioskuje stąd, że wszystkie analizowane środki, z wyjątkiem środka 7 oraz sprzedaży nieruchomości VSL spółce SPAQuE (część środka 8), stanowią pomoc w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE

5.2. Zgodność pomocy z rynkiem wewnętrznym

- (129) Zakaz przyznawania pomocy państwa, o którym mowa w art. 107 ust. 1 TFUE, nie jest ani bezwzględny, ani bezwarunkowy. W szczególności art. 107 ust. 2 i 3 TFUE stanowi podstawę prawną pozwalającą uznać niektóre pomoce za zgodne z rynkiem wewnętrznym. W tym przypadku należy w szczególności zbadać, czy analizowane środki mogą być uznane za zgodne z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 TFUE i zgodnie z kryteriami określonymi w wytycznych dotyczących ratowania i restrukturyzacji. W tym celu należy najpierw ustalić, w jakich okresach CVSL i VSL mogą być traktowane jako przedsiębiorstwa zagrożone.

⁽¹⁹⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1998/2006.

⁽²⁰⁾ Rozporządzenie (UE) nr 1407/2013.

- (130) Ponadto w przypadku środka 3, przyznanego we wrześniu 2008 r., w celu stwierdzenia, czy VSL odniosło korzyść związaną z przyznaniem tego środka, należy również ustalić istnienie ciągłości działalności gospodarczej między CVSL w upadłości a działalnością przeniesioną do nabywców, którzy utworzyli VSL. Wnioski z tej analizy mają konsekwencje dla analizy zgodności środków 3 i 1.

5.2.1. Kwalifikowalność VSL i CVSL na podstawie wytycznych

- (131) Należy ustalić, w jakich okresach CVSL i VSL mogą być traktowane jako przedsiębiorstwa zagrożone.
- (132) W swoich uwagach władze belgijskie nie kwestionują uznania CVSL za przedsiębiorstwo zagrożone w momencie udzielania gwarancji we wrześniu 2008 r. (środek 3), ale ich zdaniem ingerencja ta przyniosła korzyść CVSL a nie VSL.
- (133) Ponadto uznają, że VSL nie może być uznane za przedsiębiorstwo zagrożone dopiero od dnia 8 lutego 2012 r., tj. od dnia złożenia wniosku o wszczęcie sądowego postępowania reorganizacyjnego. Wcześniej VSL nie mogło być uznane za przedsiębiorstwo zagrożone, ponieważ, zdaniem władz belgijskich, było to nowe przedsiębiorstwo i korzystało z bezwarunkowego wsparcia swojego większościowego udziałowca, tj. CFC, zgodnie z pkt 10 i 11 wytycznych dotyczących ratowania i restrukturyzacji oraz z praktyką decyzyjną Komisji.
- (134) Komisja stwierdza, że w momencie przyznawania środka 3 CVSL była w upadłości od wydania orzeczenia w dniu 11 sierpnia 2008 r.
- (135) Odnośnie do środków 5, 6 i 8 władze belgijskie opierają się na decyzji Saab⁽²¹⁾, aby udowodnić, że VSL nie była przedsiębiorstwem zagrożonym. W szczególności przedstawiły dane historyczne z kont księgowych pokazujące przepływy pieniężne między VSL a jego większościowym udziałowcem CFC, aby wykazać, że zachowanie CFC może być uznane za podobne do postępowania General Motors, który kontynuował wspieranie swojej spółki zależnej Saab przez wielokrotne dokapitalizowanie i wsparcie płynności, aby zrekompensować straty, co spowodowało, że Komisja wykluczyła uznanie Saab za przedsiębiorstwo zagrożone w rozumieniu wytycznych (zob. motywy 59 decyzji).
- (136) Oprócz wniesienia kapitału w momencie przejęcia, CFC od dnia 25 maja 2009 r. systematycznie dokapitalizowała VSL kwotą ponad 8 000 000 EUR, co pokazuje, że w pierwszym okresie po likwidacji aktywów CVSL nie można uznać VSL za przedsiębiorstwo zagrożone na podstawie pkt 12 i 13 wytycznych dotyczących ratowania i restrukturyzacji. W okresie tym udziałowiec większościowy VSL był w stanie wspierać VSL poprzez systematyczne dokapitalizowania, dowodząc w ten sposób, że trudności VSL mogły zostać pokryte przez udziałowca większościowego. W związku z tym Komisja uważa, że od stycznia 2009 r. do lutego 2012 r. VSL nie spełniało kryteriów przedsiębiorstwa zagrożonego w rozumieniu wytycznych.
- (137) Natomiast od lutego 2012 r. wobec VSL toczyło się ponownie sądowe postępowanie reorganizacyjne. Ponadto władze belgijskie wykazały, że CFC nie było w stanie dłużej wspierać swojej spółki zależnej, jak robiło to do tamtej pory. W decyzji o wszczęciu postępowania uściślono, że środki pieniężne CFC były na poziomie 1 260 000 EUR, a w związku z tym przyznanie VSL równoważnej kwoty (niezbędnej co najmniej do ratowania przedsiębiorstwa) pozbawiłoby CFC prawie wszystkich środków pieniężnych. W związku z tym należy traktować VSL jako przedsiębiorstwo zagrożone w rozumieniu pkt 10 lit. c) wytycznych dotyczących ratowania i restrukturyzacji w momencie przyznawania pomocy na ratowanie (środek 1) w kwietniu 2012 r.
- (138) Podsumowując, Komisja uważa, że CVSL była przedsiębiorstwem zagrożonym od dnia 11 sierpnia 2008 r. (data wydania orzeczenia o upadłości) do końca listopada 2008 r. (akt założycielski VSL). VSL powinno być uznane za przedsiębiorstwo zagrożone od dnia 9 lutego 2012 r. (data wszczęcia sądowego postępowania reorganizacyjnego) do wydania orzeczenia w dniu 14 października 2013 r. (data wydania orzeczenia o upadłości).
- (139) W związku z tym CVSL i VSL były przedsiębiorstwami zagrożonymi w momencie przyznawania środków 1 i 3. Analizę zgodności tych środków należy zatem przeprowadzić w oparciu o wytyczne.

⁽²¹⁾ SA N 541/09 – Szwecja – Gwarancja państwowa na rzecz Saab Automobile AB, dnia 8 lutego 2010 r.

5.2.2. Zgodność pomocy z rynkiem wewnętrznym (środek 1 i 3)

Środek 1: pomoc na ratowanie z dnia 3 kwietnia 2012 r.

- (140) Belgia uważa, że pomoc ta jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w świetle wytycznych dotyczących ratowania i restrukturyzacji. Komisja uważa natomiast, że nie była przestrzegana zasada „pierwszy i ostatni raz”, o której mowa w art. 72 i nast. wytycznych. VSL otrzymało bowiem pomoc na ratowanie niezgodną z rynkiem wewnętrznym we wrześniu 2008 r. (zob. motyw 141). W związku z tym nie mogło otrzymać kolejnej pomocy na ratowanie do 2018 r. Poza tym władze belgijskie potwierdziły, że pożyczka na kwotę 1 000 000 EUR stanowiła przedmiot zgłoszenia roszczenia syndykowi masy upadłościowej dnia 5 listopada 2013 r. na rzecz SOGEPA. Wierzytelność ta została ujęta w zobowiązaniach VSL i nie została dotychczas spłacona. W związku z tym pożyczka nie została spłacona w ciągu sześciu miesięcy od przyznania zgodnie z pkt 25 lit. a) wytycznych. Komisja uważa zatem, że pomoc na ratowanie z dnia 3 kwietnia 2012 r., która odpowiada kwocie pożyczki, tj. wynosi 1 000 000 EUR, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym.

Środek 3: gwarancja w wysokości 150 000 EUR

- (141) Komisja uznała w akapicie 5.2.1, że CVSL była przedsiębiorstwem zagrożonym w momencie udzielania gwarancji. Element pomocy wynikający z nieodpłatnego udzielenia gwarancji może być zatem uznany za zgodny tylko wówczas, gdy spełnia warunki określone w wytycznych dotyczących ratowania i restrukturyzacji. Tymczasem, jak widzieliśmy, gwarancja ta została udzielona bez wynagrodzenia. Pkt 25 lit. a) wytycznych dotyczących ratowania i restrukturyzacji stanowi, że pomoc na wsparcie płynności finansowej w postaci gwarancji kredytowych musi zostać przyznana „przy zastosowaniu stopy procentowej co najmniej porównywalnej do stóp procentowych stosowanych przy pożyczkach dla przedsiębiorstw w dobrej sytuacji finansowej [...]”. Ponadto władze belgijskie, mimo specjalnej prośby o udzielenie informacji w tym zakresie, nie dostarczyły danych na temat przestrzegania obowiązku zakończenia gwarancji po upływie sześciu miesięcy (pkt 25 lit. a) wytycznych). Na podstawie tych danych Komisja stwierdza, że element pomocy wynikający z nieodpłatnego udzielenia gwarancji nie może być traktowany jako pomoc na ratowanie zgodna z rynkiem wewnętrznym, ani uznany za zgodny na innej podstawie.
- (142) W związku z tym, ponieważ środek 3 stanowi pomoc na ratowanie niezgodną z rynkiem wewnętrznym przyznaną w 2008 r. przed przejęciem CVSL, w celu stwierdzenia, czy VSL odniosło korzyść związaną z przyznaniem tego środka, należy ustalić istnienie ciągłości działalności gospodarczej między CVSL w upadłości a działalnością przeniesioną do nabywców, którzy utworzyli VSL.

5.2.3. Ocena ciągłości działalności gospodarczej między CVSL a VSL

- (143) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja zastanawiała się nad możliwością ustalenia ciągłości działalności gospodarczej między CVSL a VSL, tj. czy korzyści odniesione w związku z udzieleniem gwarancji w wysokości 150 000 EUR we wrześniu 2008 r. zostały przeniesione do nabywców CVSL, którzy utworzyli VSL. Od wniosków z tej analizy zależy zarówno ustalenie podmiotu, na którym ciąży obowiązek zwrotu w przypadku pomocy niezgodnych z prawem i z rynkiem wewnętrznym, jak i analiza zgodności środka 1 w szczególności z zasadą „pierwszy i ostatni raz”.
- (144) W tej kwestii władze belgijskie uważają, że środek ten przyniósł korzyść CVSL, a nie VSL, i że nie jest zachowana ciągłość działalności gospodarczej między CVSL a podmiotem utworzonym przez nabywców CVSL.
- (145) Zgodnie z orzecznictwem obowiązek odzyskania pomocy może być rozszerzony na nową spółkę, której beneficjent przekazał określone aktywa, w przypadku gdy przekazanie to umożliwia stwierdzenie ciągłości działalności gospodarczej pomiędzy obydwiema spółkami⁽²²⁾. Nie jest wykluczone, że obowiązek odzyskania pomocy zostanie rozszerzony na inny podmiot, kiedy zostanie ustalone, że podmiot ten odniósł faktyczną korzyść z przedmiotowych pomocy w związku z zachowaniem ciągłości działalności gospodarczej pomiędzy obydwiema spółkami.
- (146) Zgodnie z wyrokiem Trybunału z dnia 8 maja 2003 r. w sprawach połączonych C-328/99 i C-399/00 Włochy przeciwko Komisji⁽²³⁾, badanie ciągłości działalności gospodarczej pomiędzy poprzednim przedsiębiorstwem a nowymi strukturami należy przeprowadzać za pomocą zestawu wskaźników, w szczególności: przedmiot sprzedaży (aktywa i pasywa, utrzymanie zatrudnienia, skonsolidowane aktywa), cena transferowa, tożsamość udziałowców lub właścicieli nowego przedsiębiorstwa, moment, w którym następuje transfer (po rozpoczęciu dochodzenia, wszczęcie formalnego postępowania wyjaśniającego lub decyzja ostateczna) lub też logika gospodarcza operacji.

⁽²²⁾ Wyrok Sądu z dnia 28 marca 2012 r., Ryanair Ltd/Komisja, T-123/09, EU:T:2012:164, pkt 155.

⁽²³⁾ Rec. I-4035.

Ocena kryterium przedmiotu sprzedaży (aktywa i pasywa, utrzymanie zatrudnienia, skonsolidowane aktywa)

- (147) Tytułem wstępu władze belgijskie uściśliły, że aktywa związane z CVSL były rozproszone w różnych podmiotach (spółka dominująca VSLI, SARL VSLI we Francji i CVSL). W celu ułatwienia przejścia przedsiębiorstwa syndyca masy upadłościowej zawarli w dniu 23 października 2008 r. porozumienie transakcyjne, mające na celu dokonanie transferu aktywów znajdujących się w tych różnych spółkach do spółki w upadłości.
- (148) Zgodnie z protokołem ustaleń z dnia 1 października 2008 r. i porozumieniem o przejściu z dnia 31 sierpnia 2009 r. VSL przejęła całość aktywów należących do CVSL, z wyjątkiem aktywów obrotowych: budynki, w których znajdowały się warsztaty CVSL i magazyny, tereny, na których budynki te były wybudowane, maszyny i urządzenia oraz aktywa handlowe CVSL, tj. narzędzia produkcyjne, formy, ewentualne patenty i submarki, które w tej dacie należały do CVSL, zamówienia w trakcie realizacji, zapasy, w tym sprzedane spółce SARL Val Saint-Lambert International, spółce prawa francuskiego, które z inicjatywy syndyka masy upadłościowej zostały udostępnione nabywcom CVSL.
- (149) Sprzedana została również pewna część aktywów, które wcześniej należały do VSLI, tj. znaki towarowe, rysunki i wzory oraz inne prawa własności intelektualnej (elementy określone w porozumieniu podpisanym dnia 5 października 2005 r. i dodatkowo projekty, formy, rysunki, szkice itd.), nieruchomości zabudowane i niezabudowane, których VSLI była właścicielem w Seraing, zapasy produktów VSL, aktywa handlowe w Seraing (salon wystawowy), zapasy z punktów sprzedaży w Seraing i Brukseli (Sablon).
- (150) Zostało również odstąpione VSL pełne prawo własności do narzędzi produkcyjnych (maszyna do cięcia, piec i wylot pieca), które były przedmiotem leasingu.
- (151) VSL zobowiązało się, zwalniając przy tym całkowicie z odpowiedzialności CVSL, do utrzymania wszystkich umów o pracę podpisanych przez VSL i obowiązujących na dzień 30 września 2008 r. VSL zobowiązało się również do przestrzegania zawartych układów społecznych, zbiorowych i indywidualnych, zastrzegając sobie jedynie możliwość ponownego wspólnego negocjowania niektórych zapisów, aby w razie potrzeby dostosować je do nowych realiów.
- (152) Wreszcie VSL przejęło również zobowiązanie w wysokości 280 000 EUR wynikające ze sprzedaży przez CFV dla CVSL praw własności intelektualnej. Zgodnie z porozumieniem z dnia 29 stycznia 2009 r. zawartym między SA Compagnie financière du Val a VSL, VSL zastąpiła przedsiębiorstwo Interagora i przejęła na swój rachunek zobowiązania, jakie SA Interagora podjęła wobec CFV na mocy porozumienia z dnia 5 października 2005 r. Na mocy tego porozumienia CFV sprzedała SA Interagora wszystkie znaki towarowe, rysunki i wzory związane bezpośrednio lub pośrednio z CVSL. Ustalona cena pozostała niezapłacona w kwocie 280 000 EUR.
- (153) Przejęcie aktywów CVSL zostało zatwierdzone przez sąd gospodarczy w Liège dnia 20 października 2009 r.
- (154) W świetle faktów Komisja dochodzi do następującego wniosku odnośnie do przedmiotu sprzedaży: przejście obejmuje niemal wszystkie aktywa CVSL (w tym zlecenia w trakcie realizacji), wszystkie umowy o pracę podpisane przez upadłą spółkę i obowiązujące na dzień 30 września 2008 r. oraz prawo używania znaków towarowych i prawa własności intelektualnej.
- (155) W związku z tym Komisja stwierdza, że zakres przejętej działalności był taki sam, jak działalności CVSL, a nawet wykraczający poza CVSL, ponieważ obejmował również aktywa VSLI niezbędne do kontynuowania działalności fabryki kryształów.

Ocena ceny transferowej

- (156) W celu ustalenia istnienia ciągłości działalności gospodarczej w związku ze sprzedażą aktywów CVSL, należy również przeanalizować, czy ta sprzedaż została przeprowadzona po cenie rynkowej. Warunek ten ma zastosowanie zarówno do aktywów rzeczowych, jak i do aktywów niematerialnych i prawnych.
- (157) Władze belgijskie uściśliły, że w belgijskim prawie upadłościowym kryterium decydującym o upłynnieniu aktywów jest interes wierzycieli. Art. 75 ust. 3 prawa upadłościowego pozwala wierzycielom lub upadłemu podmiotowi sprzeciwić się upłynnieniu niektórych aktywów, jeśli uznają, że planowane upłynnienie może mieć negatywny wpływ. Władze belgijskie uściśliły, że udzielenie gwarancji publicznej w wysokości 150 000 EUR było uzasadnione właśnie dążeniem do zachowania ciągłości działalności i podniesieniem dochodowości sprzedaży aktywów.

- (158) Komisja zauważa, że sprzedaż aktywów CVSL była przeprowadzona w otwartym postępowaniu, prowadzonym przez syndyka masy upadłościowej tej spółki w likwidacji. Syndycy otrzymali 36 ofert, z których w pierwszym etapie wybrali 12. Zorganizowano biuro danych (ang. *data room*), w którym zebrano informacje na temat CVSL. Najwyraźniej ogłoszenie mówiło o wszystkich aktywach bez wcześniejszego określenia grup aktywów.
- (159) Komisja stwierdza, że ta procedura pozwoliła zasadniczo zwiększyć do maksimum cenę sprzedaży każdego aktywu CVSL.
- (160) Niemniej dwa elementy powodują, że Komisja uznaje, że procedura ta sama w sobie jest niewystarczająca, by zapewnić, że cena aktywów oferowana przez podmioty nabywające odpowiada cenie rynkowej.
- (161) Sprzedaż aktywów CVSL była uwarunkowana przejściem wszystkich umów o pracę. Wskazuje to na fakt, że sprzedaż ta nie była bezwarunkowa, a to zobowiązanie mogło wpłynąć na obniżenie ceny.
- (162) Wreszcie wyłączna koncesja na używanie znaków towarowych również jest udzielona na warunkach, jakich nie wymagałby prywatny podmiot. W zamian za nią Region Waloński wymagał od VSL rekompensaty zapisanej w porozumieniu o odnowieniu zobowiązania z dnia 29 stycznia 2009 r. zawartym między Regionem Walońskim (reprezentowanym przez CFV) a VSL: „Region Waloński może cofnąć przedmiotową koncesję na używanie znaków towarowych w każdym momencie, pełnoprawnie i bez okresu wypowiedzenia w przypadku, gdy przedsiębiorstwo VSL (lub jego następcy prawni) nie wykaże, że produkuje w zakładzie Val Saint-Lambert w Seraing wyroby kryształowe o wysokiej wartości dodanej, utrzymując co najmniej 60 % zatrudnienia wyrażonego w ekwiwalentach pełnego czasu pracy, poza bezrobociem ekonomicznym istniejącym w dniu upadłości CVSL [...]”. Komisja stwierdza, że w zamian za udzielenie wyłącznej koncesji Region Waloński narzuca VSL zobowiązanie do utrzymania produkcji w zakładzie w Seraing i do utrzymania określonego, z góry ustalonego poziomu zatrudnienia. Te warunki o charakterze politycznym mogły wpłynąć na obniżenie ceny sprzedaży i zniechęcić innych potencjalnych kandydatów do nabycia, zakłócając w ten sposób konkurencję w ramach procedury przetargowej i doprowadzając do tego, że przedstawiona oferta, która z finansowego punktu widzenia miałaby być najlepsza, nie odpowiadała rzeczywistej wartości rynkowej ⁽²⁴⁾.
- (163) Uwzględniając powyższe fakty Komisja uważa, że kryterium ceny transferowej nie jest spełnione.

Ocena kryterium logiki gospodarczej operacji

- (164) Kryterium logiki gospodarczej operacji ma na celu sprawdzenie, czy podmiot nabywający aktywa używa ich w ten sam sposób, jak podmiot sprzedający, aby kontynuować tę samą działalność gospodarczą.
- (165) Władze belgijskie uważają, że logika realizowana przez VSL była całkowicie różna od logiki poprzedników, w szczególności ze względu na fakt wykorzystania kupna aktywów fabryki kryształów dla projektu Cristal Park związanego z nieruchomościami.
- (166) W tym zakresie Komisja zauważa, że władze belgijskie nie wykazały istnienia bezpośredniego związku, od października 2008 r., między przejściem CVSL a projektem Cristal Park. Najstarszy z dokumentów dotyczących projektu Cristal Park przekazanych przez władze belgijskie pochodzi z grudnia 2011 r.
- (167) W każdym razie Komisja zauważa, że nabywcy odkupili znak handlowy, aby kontynuować jego używanie, oraz wszystkie aktywa i środki produkcji. Przedmiot działalności spółki podany w akcie założycielskim VSL z dnia 20 listopada 2008 r. jest bardzo zbliżony do przedmiotu działalności CVSL. Celem VSL jest rzeczywiście kontynuowanie działalności fabryki kryształu CVSL z wykorzystaniem tych samych zasobów ludzkich i środków produkcji. Zresztą sama gwarancja jest również udzielona w celu utrzymania działalności.
- (168) W związku z tym, ze względów przedstawionych powyżej, Komisja stwierdza, że istnieje ciągłość działalności gospodarczej między CVSL a VSL. Przejście wszystkich środków produkcji (po cenie podlegającej określonym warunkom, która nie odpowiada rzeczywistej wartości rynkowej), umów o pracę oraz wyłącznej i nieograniczonej koncesji na używanie znaków towarowych w celu kontynuowania produkcji wyrobów z kryształu stanowi zasadniczą przesłankę pozwalającą ustalić ciągłość działalności gospodarczej. Korzyść wynikająca z udzielenia gwarancji CVSL, będącej w tamtym czasie w upadłości, utrzymywała się po przejściu przedsiębiorstwa, a VSL zachowała zysk wynikający z tej korzyści.

⁽²⁴⁾ Zob. analogicznie decyzja Komisji 2008/717/WE z dnia 27 lutego 2008 r. w sprawie pomocy państwa C 46/07 (ex NN 59/07) przyznanej przez Rumunię na rzecz Automobile Craiova (dawnej Daewoo Romania) (Dz.U. L 239 z 6.9.2008, s. 12).

5.2.4. Zgodność z rynkiem wewnętrznym środka 4 (przeniesienie praw do znaków towarowych i prawa posługiwania się nimi), 5 (pożyczka w wysokości 1 500 000 EUR), 6 (podwyższenie kapitału o 1 500 000 EUR) i 8 (udostępnienie niektórych nieruchomości przez SPAQuE spółce VSL)

- (169) W swoich uwagach do decyzji o wszczęciu postępowania Belgia nie wymieniła żadnego argumentu dotyczącego zgodności tych środków z rynkiem wewnętrznym, a Komisja nie dysponuje danymi pozwalającymi stwierdzić, że którykolwiek z wyjątków, o których mowa w art. 107 ust. 2 i 3, mógłby mieć zastosowanie. W związku z tym Komisja uznaje, że pomoce te są niezgodne z rynkiem wewnętrznym.

5.3. Odzyskiwanie środków

- (170) Komisja przypomina, że zgodnie z art. 14 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 ⁽²⁵⁾ wszelka pomoc niezgodna z prawem i z rynkiem wewnętrznym musi zostać odzyskana od beneficjenta.
- (171) W analizowanym przypadku z powyższych rozważań wynika, że następujące środki zawierają element pomocy państwa, że pomoce te są niezgodne z prawem i z rynkiem wewnętrznym oraz że muszą zostać odzyskane, ponieważ zostały udostępnione VSL:

Środek 1: uprzywilejowana pożyczka w wysokości 1 000 000 EUR przyznana spółce VSL dnia 3 kwietnia 2012 r. przez Region Waloński, reprezentowany przez Société Wallonne de Gestion et de Participations (dalej „SOGEPA”).

Cała kwota pożyczki stanowi pomoc. Kwota 400 000 EUR została wypłacona w dniu podpisania porozumienia. Pozostała kwota 600 000 EUR została wypłacona w późniejszym terminie, o którym władze belgijskie nie poinformowały.

Środek 2: pomoc na restrukturyzację polegająca na przedłużeniu pożyczki na kwotę 1 000 000 EUR

Środek ten nie został wdrożony, zatem nie jest zasadne nakazanie jego odzyskania.

Środek 3: gwarancja w wysokości 150 000 EUR udzielona przez SOGEPA dnia 24 września 2008 r. syndykowi masy upadłościowej CVSL.

Gwarancja ta zawiera element pomocy, ponieważ nie była udzielona za cenę rynkową. Wartość elementu pomocy należy obliczyć metodą przedstawioną w niniejszej decyzji.

Środek 4: przeniesienie praw do znaków towarowych Val Saint-Lambert i prawa posługiwania się nimi uzgodnione dnia 29 stycznia 2009 r. między CFV i VSL.

Środek dotyczący przeniesienia praw do znaków towarowych nie został wdrożony, zatem nie jest zasadne nakazanie jego odzyskania. Element pomocy związany z używaniem znaku towarowego należy wyliczyć zgodnie z metodami ogólnie stosowanymi i dopuszczonymi w ramach zarządzania aktywami własności intelektualnej.

Środek 5: pożyczka w wysokości 1 500 000 EUR udzielona przez SOGEPA spółce VSL dnia 31 sierpnia 2009 r.

Pożyczka ta zawiera element pomocy na korzyść VSL, który jest równy różnicy między oprocentowaniem rynkowym a oprocentowaniem, z jakim pożyczka została udzielona, tj. 1,07 % (5,77 % – 4,7 %), tj. 16 050 EUR rocznie. Pomoc ta została wdrożona niezgodnie z prawem, zatem musi zostać zwrócona.

Środek 6: podwyższenie kapitału VSL o 1 500 000 EUR przez Region Waloński decyzją z dnia 17 marca 2011 r.

Cała kwota tego podwyższenia kapitału stanowi pomoc, ponieważ operacja ta nie może być traktowana jako zachowanie prywatnego inwestora. Pomoc ta została wdrożona niezgodnie z prawem, zatem musi zostać zwrócona.

Środek 8: część dotycząca bezpłatnego udostępnienia części zakładu „Cristalleries du Val Saint-Lambert”

Porozumienie o użyczeniu części zakładów fabryki „Cristalleries du Val Saint-Lambert” zawarte dnia 11 grudnia 2012 r. między SPAQuE a VSL przynosi korzyść dla VSL równoważną kwocie czynszów najmu, z których SPAQuE dobrowolnie zrezygnowała. Dokładną kwotę tej pomocy należy obliczyć w sposób wskazany w motywie 123.

⁽²⁵⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE (Dz.U. L 83 z 27.3.1999, s. 1).

- (172) W celu odzyskania pomocy władze belgijskie muszą ponadto dodać do kwoty pomocy odsetki od odzyskiwanych kwot naliczone od dnia, w którym przedmiotowa pomoc została udostępniona przedsiębiorstwu, do daty rzeczywistego odzyskania, zgodnie z rozdziałem V rozporządzenia Komisji (WE) nr 794/2004 ⁽²⁶⁾.

6. WNIOSEK

- (173) Komisja stwierdza, że Belgia wdrożyła niezgodnie z prawem pewną liczbę środków pomocy z naruszeniem art. 108 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Są to następujące środki: pomoc na ratowanie w wysokości 1 000 000 EUR (środek 1), gwarancja w wysokości 150 000 EUR (środek 3), przeniesienie praw do znaków towarowych Val Saint-Lambert i prawa posługiwania się nimi (środek 4), pożyczka w wysokości 1 500 000 EUR (środek 5), podwyższenie kapitału w wysokości 1 500 000 EUR (środek 6) i nieodpłatne udostępnienie niektórych nieruchomości przez SPAQuE spółce VSL (część środka 6).
- (174) Pismem z dnia 18 czerwca 2014 r. władze belgijskie wyraziły zgodę, aby Komisja przyjęła i ogłosiła niniejszą decyzję wyłącznie w języku francuskim,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Następujące środki: pomoc na ratowanie w wysokości 1 000 000 EUR (środek 1), gwarancja w wysokości 150 000 EUR (środek 3), przeniesienie praw do znaków towarowych Val Saint-Lambert i prawa posługiwania się nimi (środek 4), pożyczka w wysokości 1 500 000 EUR (środek 5), podwyższenie kapitału w wysokości 1 500 000 EUR (środek 6) i nieodpłatne udostępnienie niektórych nieruchomości przez SPAQuE spółce VSL (część środka 8) zawierają elementy pomocy, które Belgia wdrożyła niezgodnie z prawem, z naruszeniem art. 108 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, i są niezgodne z rynkiem wewnętrznym.

Zgodnie z art. 8 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 659/1999 Belgia wycofała zgłoszenie dotyczące środka 2 (pomoc na restrukturyzację) po ogłoszeniu decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego.

Artykuł 2

1. Belgia jest zobowiązana do odzyskania od beneficjenta pomocy, o których mowa w art. 1.
2. Od kwoty podlegającej odzyskaniu nalicza się odsetki od dnia, w którym pomoc została udostępniona beneficjentowi, do daty rzeczywistego odzyskania.
3. Odsetki nalicza się narastająco zgodnie z przepisami rozdziału V rozporządzenia (WE) nr 794/2004 i rozporządzenia Komisji (WE) nr 271/2008 ⁽²⁷⁾ zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 794/2004.

Artykuł 3

1. Odzyskanie pomocy, o których mowa w art. 1, odbywa się w sposób natychmiastowy i skuteczny.
2. Belgia zapewnia wykonanie niniejszej decyzji w terminie czterech miesięcy od daty jej notyfikacji.

Artykuł 4

1. W terminie dwóch miesięcy od daty notyfikacji niniejszej decyzji Belgia przekazuje Komisji następujące informacje:
  - a) łączną kwotę (kapitał i odsetki), której zwrot należy uzyskać od beneficjenta;
  - b) szczegółowy opis środków już podjętych i środków planowanych w celu wykonania niniejszej decyzji;
  - c) dokumenty potwierdzające, że beneficjentowi nakazano zwrot pomocy.

⁽²⁶⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 794/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE (Dz.U. L 140 z 30.4.2004, s. 1).

⁽²⁷⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 271/2008 z dnia 30 stycznia 2008 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 794/2004 w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE (Dz.U. L 82 z 25.3.2008, s. 1).

2. Do momentu całkowitego odzyskania pomocy, o których mowa w art. 1, Belgia na bieżąco informuje Komisję o kolejnych środkach podejmowanych na szczeblu krajowym w celu wykonania niniejszej decyzji. Na żądanie Komisji Belgia przekaże wszystkie informacje na temat środków już podjętych i środków przewidywanych w celu zastosowania się do niniejszej decyzji. Belgia dostarcza również szczegółowe informacje o kwocie pomocy oraz odsetkach już odzyskanych od beneficjenta.

Artykuł 5

Niniejsza decyzja skierowana jest do Belgii.

Sporządzono w Brukseli dnia 31 lipca 2014 r.

W imieniu Komisji
Joaquín ALMUNIA
Wiceprzewodniczący
